

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008

Climamate

Apare sub egida
Societății Scriitorilor Târgovișteni

literare

Foaie pentru minte și inimă, oablă și neatârnată

Anul 2 ■ NR. 14 ■ octombrie-noiembrie 2008 ■ 2 lei

Van Gogh

Text dialog despre ochii Reginei...

- De ce mă sfredeleşti așa de stăruitor, Unule, ce cauți tu cu atâta insistență în ochii mei?

- Vreau să pătrund mai adânc, frumoasă Menita, în-lăuntrul tău, prin ochii tăi care sunt ca la fiecare ferestrele celuilalt eu ce așteaptă latent să iasă spre cunoaștere.

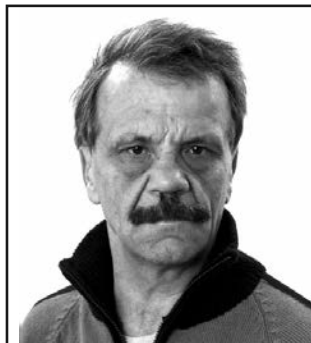
- Și ce speri să afli tu, cu ochii tăi, prin ochii mei dincolo de văzul meu văzut?

- Vreau să aflu măsura stărilor ce te sălăsluiesc pentru a te înscăuna Regină a zborurilor mele.

- Dar ia gândește-te, iubite, dacă aș orbi, așa-i că nu

ai mai avea cum să pătrunzi în adâncimea sinelui meu, renunțând astfel a mai mă declara regina ta?

- Ba aș reuși, iubito, căci te-aș face să plângi, ca mai apoi să-ți beau plânsul verde-albastru, strop cu strop, lacrimă cu lacrimă. Aș deveni în felul acesta singurul care ar sorbi Apa neînțeleptă a sufletului tău, descoperindu-i Esența și descifrându-i Foamea, cele de toate trăirile. Apoi vom putea purcede la mirungere. Dar nu orbi, ai grijă să nu orbești, căci o regină nu are voie să plângă niciodată, mai ales tu, Regina zborurilor mele.

Ion Iancu Vale

Lasă-ți ochii de culoarea altor ceruri să mă privească doar pe mine, la nesfârșit.

- Vino atunci, iubite. O regină nu trebuie lăsată niciodată să aștepte, mai ales Regina zborurilor tale. Vino, Regatul zborurilor noastre ne așteaptă.

pagina 7

**Emil Kusturica
sau despre
femela
măgarului**

**Încercare de
filosofie
creștină
românească**

pagina 2

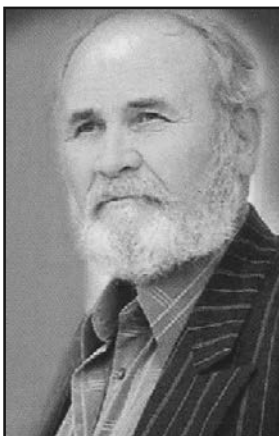
PROTOCOLISMUL

pagina 8

**Poetul lunii
noiembrie**

**Mihai
Antonescu**

pagina 10

**Dragos(moar)tea
printre fulgere
și ruine**

pagina 16

**Povestea lui Polycarp Resteu
și a năpraznicei
sale fobii**

pagina 14

SUMAR

Răzvan Davidescu

NAE IONESCU(7) încercare de filosofie creștină românească

Viața pură (viața de sfânt) încheie în ea primejdia de a aluneca din transcendență în imanență. De aceea se pune preț pe umilință, considerată virtute fundamentală în creștinism și moment fecund în experiența mistică, pentru că accentuează deosebirea dintre cele două ființe ce stau față în față în experiența mistică

Nae Ionescu

(Dumnezeu și om). Umlința se opune orgoliului, pentru că orgoliul nu tinde la altceva decât la identificarea Ființei Supreme și a omului, adică la anularea celor doi poli, și prin urmare la anularea raportului mistic, pe câtă vreme umilința, dimpotrivă tinde la despărțirea din ce în ce mai mult a celor doi poli, și prin urmare la potențarea procesului de legătură mistică. (îngăduie subiectului să primească revelația).

Deci există mântuire doar printr-un act de grație sau printr-o activitate reciprocă a celor doi poli.

La antipodul atitudinii mistice, care se caracterizează prin identificarea subiectului cu Obiectul, prin dizolvarea conștientă a subiectului în Obiect, se situează atitudinea magică care are ca notă caracteristică preluarea Obiectului în subiect (accentul realității cade în magic pe subiect și în mistic pe obiect). Nae Ionescu spune că dacă mistică dă, magia ia. Pe când în cazul faptului mistic, depășirea persoanei se face printr-un act de iubire, în cazul actului magic, înmagazinarea în noi înșine a tot ce este în afară de noi, duce la un fel de potențare, de îmbogățire a personalității noastre, prin metoda confiscării realității pentru noi înșine.

Faptul magic este un punct ultim, un moment al evoluționismului panteist, care începe în epoca Renașterii. În faptul magic există pe de o parte, o identificare a Universului cu mine și pe de alta, un fel de transformare a mea într-un centru de acțiune, tocmai pentru că resortul fundamental al activității magice este voința, pe când al celei mistice este iubirea.

Nae Ionescu identifică drept activitate magică în timpul său: teozofia, francmasoneria, roscruiceni (acestea tind la un fel de întărire a personalității, de depreciere din ce în ce mai puternică a individualității și un fel de recunoaștere a existenței forțelor dumnezeiești în însăși realitatea fizică). Tot aici include Cabala iudaică și consideră că la chiar baza democrației, a liberalismului și individualismului stă tot un fapt magic.

Referitor la Biserica Ortodoxă, Nae Ionescu spune

că numai aici, în sânul ei, există o viață religioasă de sine stătătoare, care nu are nimic comun cu viața noastră rațională, logic-obiectivă. Conștiința caracteristică a acestei vieți nu este pasibilă de interpretare în funcțiune de reprezentare, ci este pasibilă de reducere prin analogie la reprezentările domeniului logico-obiectiv.

Spre deosebire de această atitudine, metafizica scolastică apuseană s-a alcătuit și hrănit multă vreme cu spiritul antimetafizic roman care în Răsărit a lipsit. Atribuirea ca trăsătură definitorie Răsăritului înțelegerea care se justifică prin trăire, iar Apusului catolic cunoașterea, care operează prin rațiune. Încercarea aristotelismului și tomismului în special de a transforma orice judecată într-una predicativă, nu se justifică în necesitatea metafizică. Mai mult decât atât, acest punct de vedere face o confuzie fundamentală (analoagă cu cea a argumentului ontologic), confundă planul logic de existență cu planul realității metafizice.

Pentru noi răsăritenii ortodocși, Universul e o existență pe care o trăim, pentru Apus e o existență ce intră sub incidența cunoașterii. Noi ne aflăm înăuntrul Universului, apusenii stăpânesc într-un fel oarecare universul; ei îl cunosc, noi îl pătimim. De aici particularitatea contemplativă a metafizicii Răsăritului și în al doilea rând lipsa noastră de inițiativă. Pentru noi acțiunea nu e un ideal etic. Dacă noi nu transformăm orice judecată într-o predicatie, atunci baza cunoașterii nu mai e „est”. Și atunci nu rațiunea ia contact cu toată existența.

Dacă nu rațiunea ia contact cu toată existența, atunci nu cunoștința rațională e valabilă ca și cunoștință în genere, și atunci nu cunoașterea conceptuală e forma specifică de cunoaștere și valorificare a existenței, astfel încât nu știința e instrumentul specific de activitate omenească.

De aceea Nae Ionescu își exprimă convingerea că locul propriu-zis al speculației metafizice nu e nicidecum Apusul, ci Răsăritul.

Nae Ionescu incriminează așadar Biserica Apuseană că a moștenit metoda scolastică aristotelică conform căreia există convingerea că orice adevăr de credință poate fi convertit conceptual. Cu alte cuvinte, acordă rațiunii sau intelectului un credit de care nu poate face dovadă.

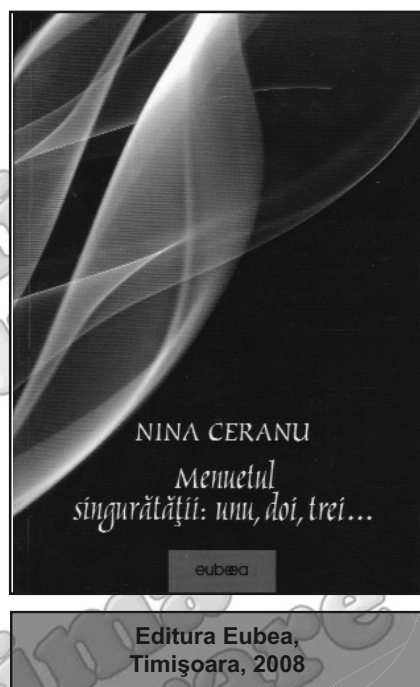
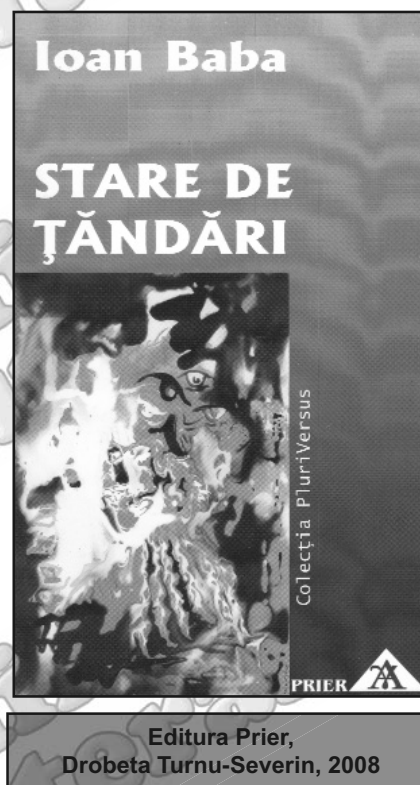
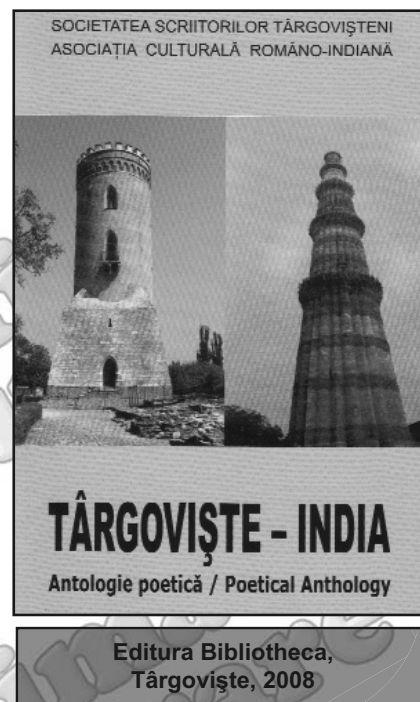
Pornind de la această atitudine, este explicabilă evoluția Occidentului spre deism și în definitiv spre apologia științei și a tehnologiei. Afișând o astfel de atitudine rațională, omul a avut pretenția că orice poate intra sub incidența capacității sale de cunoaștere și prin urmare că orice i se poate subordona. Glorificarea rațiunii ca metodă de lucru în teologia apuseană, a dus în final la izolarea lui Dumnezeu în transcendență, prin negarea existenței energiilor necreate (în secolul XIII).

Urmările acestei acțiuni au dus la transferarea centrului de importanță dinspre Dumnezeu spre om. Pentru că Dumnezeu era izolat într-o transcendență inaccesibilă, în golul creat, a trebuit să fie așezat altceva. Astfel, în sânul Bisericii s-a ajuns la exacerbarea autorității papale, care se consideră vicarul lui Hristos pe pământ, bucurându-se de infailibilitate ex cathedra (atunci când transmite adevărurile de credință). În afara Bisericii urmările acestui act au dus la revalorificarea sistemului de idei antic, care-l plasa pe om în centrul Universului. Renașterea este așadar reanimarea atitudinii precreștine de proslăvire a ființei umane, care-și ajunge sieși și care se poate împlini fără necesitatea unei legături cu transcendența. De aici și până la secularizarea societății umane, până la crearea unei culturi existențiale autonome, care încearcă prin mijlocirea științei să justifice pretențiile prometeice ale omului, nu a mai fost decât un pas.

Pe seama acestei atitudini trebuie pusă și criza ecologică ca urmare a exploatarea irațională a naturii de către omul ce a crezut că are dreptul să-i impună legile în calitatea sa de stăpân al Universului.

continuare în numărul viitor

Din biblioteca revistei "Climate literare"

Walt Whitman

Cântec despre mine I

E cineva fericit când se naște?
Mă grăbesc să-i informez și pe ea și pe el
că la fel de fericit e unul care moare
și eu știu asta

Eu trec pragul morții cu cel care pleacă
și-l trec înapoi cu noul născut la prima scăldătoare
eu nu-s doar acela cuprins între pălărie și ghetă
Și observ felurite lucruri, nu-s două la fel
și fiecare-i bun în felul său,
Pământul bun și bunele stele și toate
cele bune din sateliții lor.

Eu nu sunt pământ, nici satelit al
vreunui pământ,
Eu sunt ortacul și tovarășul neamurilor
toate la fel de nepătrunse și nemuritoare ca mine,
(Ele nu știu cât sunt, dar eu știu)

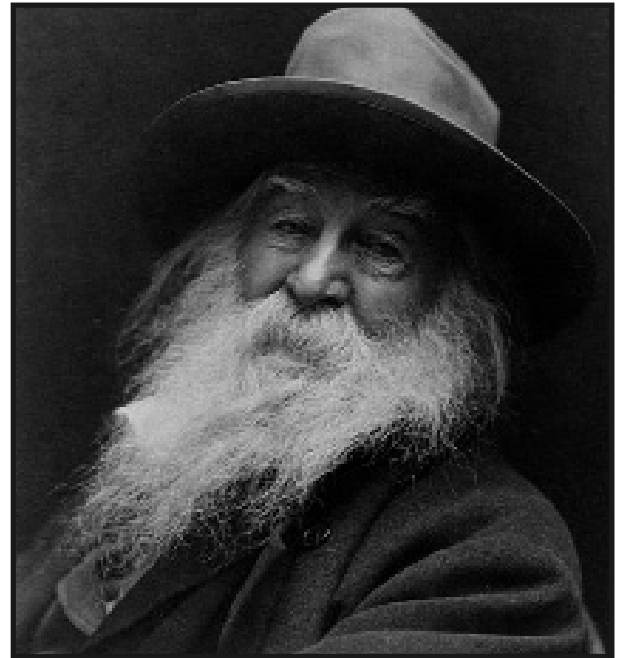
Fiecare soi e pentru sine și-al său, pentru mine
și-ai mei sunt masculinul și femininul,
Pentru mine sunt cei ce-au fost băieți și
iubesc femeii,
Pentru mine bărbatul semeț care simte
cât de tare ustură rana insultei,
Pentru mine ibovnica și fata bătrână,
pentru mine mamele și mamele mamelor,
Pentru mine buzele care-au surâs și ochii
care au plâns,
Pentru mine copiii și cei ce fac copii.

Dezbrăcați-vă! nu sunteți vinovați în ochii mei,
nici disprețuiți, nici dați la rebut,
Văd prin mătase și prin bumbac
dacă sunteți voi sau nu sunteți,
Vă dau târcoale, tenace, neobosit și receptiv,
și nu mă pot smulge de-aici.

Cântec despre mine II

Cred că firul de iarbă nu este mai neânsemnat
decât ziua stelară.
Și furnica-i la fel de perfectă, și un fir de nisip,
sau un ou de pitulice,
Și brotăcelul e o capodoperă comparabilă cu cele
mai mari,
Și rugii murelor ar putea-mpodobi saloanele
cerurilor,
Și încheieturile degetelor mele fac de rușine orișice
mecanică,
Și boul care rumegă cu grumazul în jos întrece
orice statuie,
Și un șoricel e un miracol ce poate convinge
sextilioane de necredincioși.

Recunosc întrupate în mine gnais, cărbune, mușchi
cu lungi filamente, fructe, grâne, rădăcini
bune de mâncat.
Ca un zid tencuit sunt de sus până jos captușit cu
patrupede și păsări,
Dintre acestea multora le-am luat-o înaintea din
pricini știute;
Dar mi-l amintesc pe acela pe care-l doresc.

În zadar fug, ori se înspăimântă,
În zadar rocile plutoniene își împoașcă străvechea
văpaie ca să nu mă apropii,
În zadar mastodontul se refugiază sub pulberea
oaselor sale,
Zadarnic stau lucrurile la sute de leghe distanță
și iau forme multiple,
Zadarnic oceanul se-afundă-n genunea-i și marii
lui monștri se-ascund în adânc,
Zadarnic șoimanul se-adăpostește-n văzduhuri,
Zadarnic șarpele se strecoară printre iederi și
trunchiuri căzute,
Zadarnic elanul se-afundă-n păduri neumbrate,
Zadarnic pinguinul cu ciocul tăios se trage spre
nordul extrem, în Labrador,
Eu îl urmez fără preget, mă cațăr până la cuibul
din fisura falezei.

Poetul muncitor

Se-aruncă poetului vorbe care nu-i plac:
„La strung te-aș proba!
Ce-i versul?
Un fleac!
La muncă - ești gingaș mata!“
Dar, poate
și eu
La muncă mă-nham
cu dragoste, fără reproșuri.
Și eu sînt o fabrică.
Doar coșuri nu am.
Și poate-i mai greu
fără coșuri.
Știu,
nu vi-s dragi frazele mari.
Tăiați la stejari, munciiți cu îndemn.
Dar noi
nu sîntem oare tîmplari

Vladimir Maiakovski

și sculptori de capete-adesea de lemn?

E lucru de cîste-n năvod să prinzi pești.
Nu-i rău
cînd nisetri sînt rodul!
Dar și truda poeților
e drept s-o cîstești -
nu pești, inimi vîi trag ei cu năvodul.
E greu cînd - șerpi roșii țîșnind din furnal -
metalele-n șuier încep să cutureiere.
Dar nu stăm nici noi
ca trîntori pe-un mal!
Cu răspelul limbii, șlefuiam creiere.
Poetu-i mai mare -
ori tehnicianul
ce lumii i-aduce belșuguri și spor?
Amîndoi.
Inimile sînt și ele motoare. Sufletul e și el un motor.
Egali și tovarăși,
același ni-i gîndul -
proletari, trup și suflet, care pot să se-ncumete
numai ei, împreună
înfrumusețîndu-l,
să urnească pămîntul în marșuri și tunete.
Cu diguri opri-vom furtuna flecară.
La treabă!
De-ajuns cu oratorii,
adio!
Afară palavragii,
la moară
vorbăreții care mai bat apa-n piuă!

Marșul pe stîngul

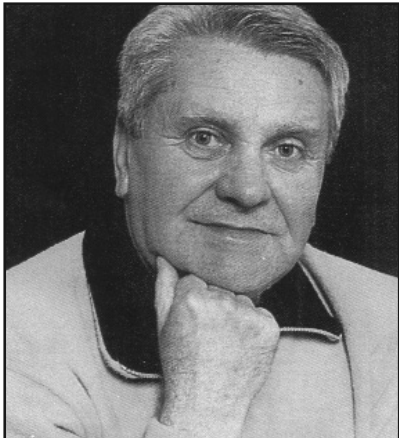
În marșuri mulțimea să treacă!
Prea vîntură vorbele boabe de mazăre...
Clănțăii
să tacă!
Aveți cuvîntul,
tovarășe „Mausere“
În legile de la Adam
mai crede vreunul, nătîngul?

Mîrtoaga istoriei vom pune-o în ham.
Stîng,
stîng,
stîngul!

Porniți ca vîntul,
Bluze albastre!
V-așteaptă oceanele
în canonadă.
Au ruginit oare cuirasatele noastre
în radă?
Cînd leul britanic întruna
mă mîrîie,
nu, n-o să gîngur.
Nu poate fi învinsă comuna.
Stîng,
stîng,
stîngul!

Trec prin munții mîhnirilor
oameni,
spre platou-nsorit, uriaș,
peste-o lume de molimi,
și tărîmuri de foame,
trec milioanele-n marș.
Ne-mpresură focul, urgia?
Împreună cu voi, și potopul înfrîngu-l!
Nu poate fi învinsă Rusia.
Stîng,
stîng,
stîngul!

Ochi-vulturesc, te deschide înaltului!
La sirenele vechi, noi n-avem urechi.
Strîngeți,
voi degete,-ale proletariatului,
gîtlejul orînduirilor vechi!
Dați bolta deoparte cu pieptul!
Cu steaguri să-i umpleți adîncul!
Cine pornește cu dreptul?
Stîng,
stîng,
stîngul!

Victor Sterom

Fulgurații, de Victor Sterom

Ion Iancu Vale ■ Soldat în războiul final

sunt, pagina 45).

Versurile acestea degajă atitudine dar și melancolie, însă, la Ion Iancu Vale, aceste stări sunt ale unui „înțelept” care a văzut și a trecut prin multe întâmplări atât verosimile cât și inefabile, care cunoaște cu tot sângele său prețul clipei ireversibile.

Astfel, dorința de rafinament, de mântuire prin credință, ia forma erudiției dezinvolve, cu alte cuvinte, elanul poetic se preface în subsidiar și persuasiv în chiar „dorința de rafinament”. Elementele sunt convenționale și uneori retorice, patetice, dar, credibile, verosimile iar atitudinile sunt romantice, preluate de un expresionism cu nostalgii de umbre și lumini în chip de liane, amintiri dure și contorsionate după cum

dictează fluxul vital al întrebărilor și răspunsurilor lăuntrice.

„O, ce frumoasă erai, atunci, în parc/Când ai sărit de lângă mine ca un arc/Și ți-a, zărit pe buză trei picuri de sudoare/Și cute mici pe frunte, de atâta nerăbdare./În ochii dilatați vedeam frânturi de cer/Și unde lucitoare de nepătruns mister./În păr îți cădeau frunze, galbene, de toamnă/Minune minunată, păreai atunci, doamnă./Priveam extazul tău prin fumuri de țigară, când auzeam țâșnind o mică niagară./Și albiu tăi genunchi, nervos îi desfăceai./Erai superbă, doamnă, în parc când te... plimbai.” (Extaz în parc, pagina 41).

O poezie filtrată prin sensibilitate, mai ales în poemele de dragoste ce reprezintă ritmul trepidant și afectiv al

clipei și al căror privesc au un ecou sensibilizat, scrie poetul târgoviștean Ion Iancu Vale.

El este, fără îndoială „structural”, un melancolic-reflexiv ce își limitează arborescențele semantice dintr-o atenție vădit ontologică. Har decantat ca boaba de strugure în vin „viața își semnifică esența” cum spunea Nichita Stănescu, iată mesajul dorit și nuanțat, emoția clipei și a spațiului poetic cu care prietenul Vale se contopește într-o afluență și plină de suflet, unicitate.

Așadar, volumul de poeme „Soldat în războiul civil” se prezintă ca o mărturie solidă în care glasul poetului devine tot mai convingător, mai analitic, problematizând cognitiv, dintr-o perspectivă existențială, marcând emoții adânci și răscolind tulburătoare neliniști întru deslușirea unui semn care să dea acel înțeles profund omenescului din noi.

Așadar, poemele din această carte editată în condiții grafice de excepție, rezidă în idei unde, expresia lirică se abstrage încât „universul” transpus ajunge să fie contemplarea unei ideții.

„Copacii tăi Doamne gonind,/Îmi traversează nopțile albe, mult,/mult prea albe pentru templele mele/Frunzișul tău Doamne, aruncă prea/peste inima mea vândută zadarnic/Peste albastrul cerului meu, țipătul/tăcerii spală tălpile de sudoare./Mă trezesc deodată într-o altă/diminează/Mă trezesc deodată că speranța/Mi-a înțepenit degetele/Mă trezesc că asfințitul/Mi-a huiduit rugile/M-am trezit prin mănăstiri/de cuvinte/M-am trezit cu zbateri de/păsări deasupra patului tău./Din păr îmi cad aripi/În dimineața aceasta/cuvintele miros a tămâie” (Copacii tăi, Doamne).

Olimpia Danci ■ Un alt cer ■ Editura Macarie ■ Târgoviște ■ 2005

„Printre miile de români ce-au bătut la porțile occidentului se numără și Olimpia Danci. Și-a părăsit Borșa Maramureșului și s-a stabilit în Italia. Îmi închipui cât de grea i-a fost înstrăinarea.” (Mihail I. Vlad, în nota editorului la cel de-al doilea volum, „Un alt cer”, în ediție bilingvă, româno-italiană, traducere de Alina Șerban) în care autoarea „așezată” în realitatea sufletului și sursele ei de inspirație ce i-au devenit obsesive, mai ale atunci când îi apar clare semnele unor întâmplări metafizice.

„Oprește-mă!/Ascunde-ți cuvintele să nu descopăr/Peștera ascunsă din inima ta./Oprește-mă!/Nu mă lăsa să curg prea repede/Prin venele tale.” (Nehotărâre). Detaliul concret creează

„tabloul” expresionist unde, pe lângă atmosfera ușor-elegiacă și de atitudine, se insinuează nota discretă a unui sens mai amplu al existenței. Este, de fapt, o poezie ce are darul de a capta anumite raze a unui vital curcubeu și un „dar” specific de a le simți prezența și de a le transfigura în inedite versuri.

Structural, Olimpia Danci e o poetă reflexiv-elegiacă și de atitudine, percepe realul din irealul poemelor sale, mai întotdeauna, sub imperiul meditației și al revelației. „Moartea și iubirea/stau strâns îmbrățișate/în ritmul unui dans nebun./Plânge mama și strânge în pumnul ei nătâng/gurile noastre flămânde./Plânge mama lângă trupurile noastre/dezgolite de visul mâinilor amorțite./Plânge mama cu sufletul de-

spletit/și strânge în mâinile sale/rătăcirile sunetului meu.” (pagina 34).

Poezia cu care, de altfel, voi încheia succinta fulgurație critică, este un monolog interior. Olimpia Danci vorbește despre „un alt cer” cu o persoană imaginară, și doar uneori, acea persoană, printr-o gândire profundă, prinde conturul trăirilor intime iar sinceritatea fiind calitatea primordială, înalță textul deasupra cerului căutat.

E o sinceritate exclusiv dureroasă care ne relevă un suflet tulburat de întâmplări adesea grave, cuprins în nostalgia purității, mereu aflat într-o tensionată confruntare cu sine.

Complementare și interferente între elementul plastic și cel muzical, aceste „gânduri” tind să fuzioneze intermitent.

Nicolae Iștoc ■ Vorbele Darlingtoniei ■ Editura Arcmontania ■ Târgoviște ■ 2007

Prefață de Aurora Pordea

„Filele cărții immortalizează și câteva „vorbe” strict ale Darlingtoniei, dar cartea poartă acest titlu pentru permanentizarea prezenței Darlingtoniei nu în sufletul scriitorului Nicolae Iștoc, căci de acolo nimic și nimeni n-o va dizloca, ci în prejma ființei sale, ca o suflare inocentă a primăverii perpetue, ca o forță sublimă înnoitoare a spiritului creator”. (Aurora Pordea). Cartea se deschide cu un moto în chip de poem semnat de poetul Ion Iancu Vale. Orădeanul Nicolae Iștoc prin acest masiv volum pregătește sau intuiește calea spre a pune cunună veacului; un veac în care a cuprins cu ochii minții un univers de cuget și simțire, topit în „vorbe” pentru lumea de azi și pentru lumea de mâine.

„Îl auzi pe câte unul zicând: „Acest om știe ce vrea”, ca și cum acesta și-ar fi făcut planuri, ar fi meditat, ar

fi aflat ce vrea și-ar fi acționat în consecință. Nici vorbă de așa ceva: acel „știe ce vrea” a ieșit afară și a început să preia „ostilitățile”. (versetul 427, pagina 143). Trebuie remarcat faptul că volumul acesta este scris în 3000 de versete însumând 450 de pagini. Senior absolut al materiei cenușii din zonă, Nicolae Iștoc prin „Vorbele Darlingtoniei” reprezintă semnificația unei cascade de gândire și iubire pentru sine față de Dumnezeu, dar, mai ales, pentru semenii săi. Exemplificăm.

„Există o iertare umană superioară celei Dumnezeuști. Iertarea părinților față de copil, ea se produce indiferent dacă copilul se întoarce la părinți sau nu, dacă le cere iertare sau nu, dacă regretă sau nu fapta comisă, părintele își iartă copilul fără nici o condiție.” (versetul 1357, pagina 264). Lecturând această carte din care ai tot timpul ce învăța, am văzut multe notații de natură livrescă. Ceea ce n-ar fi totuși

o mare greșală. Bunăoară, dacă admitem că notațiile acestea sunt ale unei lumi de personaje bine relevate. Acceptându-le, autorul nu face decât să rămână credincios aceluiași principiu de obiectivitate artistică, tinzând, în general, să guverneze lumea personajelor sale.

„Când fiecare face ce-i place, se face adesea că nu place altora” (Jean-Jaques Rousseau, Scrisori scrise de pe munte, versetul 1205, pagina 245).

„Când va dispărea și ultimul țăran din lume, la toate popoarele vreau să spun, va dispărea și ultimul om. Și atunci or să apară maimuțe în haine. Țăranul e omul absolut.” (Petre Țuțea, versetul 2556, pagina 400).

„În concepția poporului român, nimic nu se creează, nimic nu se face, lucrurile vin și pleacă, lucrurile se întâmplă.” (Mircea Eliade, versetul 696, pagina 179).

Ianoș Țurcanu, Chișinău

Îmi ridic gulerul

Marea tremură de parcă ar avea frisoane.

În năvodul umed al regretelor se zbat sentimentele disperate, ascult cum valul năvălește neobosit peste trecerea timpului.

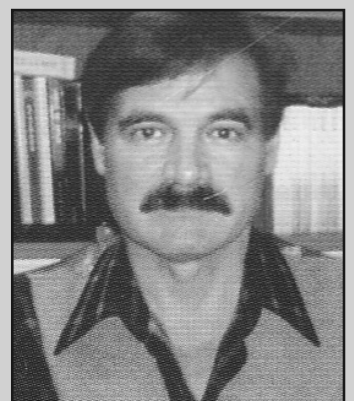
Cerul e atât de înalt, încât atinge sufletul. Îmi ridic gulerul și ascult cum respiră tăcerea în scoici.

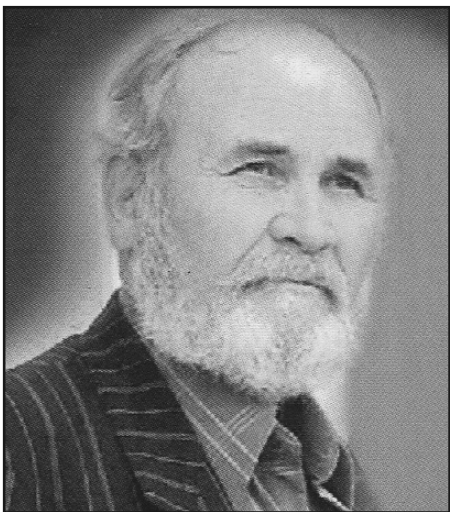
Nimeni nu va ști cum e să măsoari singurătatea cu murmurul întunecat al mării,

cum e să-ți imaginezi poveștile de neccrezul despre ieri, despre mâine, despre murire.

Aprin luminile, deschid ușa și îmi înșel așteptările.

Vi s-a întâmplat și vouă?

Mihai Antonescu

Mai rar am prilejul să mă întâlnesc la jumătatea drumului dintre veleitățile de cronicar și plăcerea intimă de a regăsi în paginile altcuiva, tușe asemeni lungimii mele de undă sufletești, - căci, poezia, nu-i așa, are și un rol vindecător cum se cade împletit pe trupul iluziei- cum se întâmplă în cazul de față cu volumul poetului craiovean Dan Ionescu, apărut în condiții grafice ex-

Singurătatea grădinilor lui Akademos

cepționale la Editura Scrisul Românesc, în anul 2008. Excursul poetic din volumul mai tânărului confrate, este neândoișor o invitație la filosofie pe tema dualității ființei surprinse în ipostaze dintre cele mai faste spiritului creator, palpând aura unui îndepărtat, misterios ev antic, judicios traversând epoca luminilor și ajuns până în zilele noastre sub forma unor texte incontestabil valoroase, învelite într-un vag parfum de fină metaforă. Raportarea la ilustre figuri din istoria inteligenței clasice universale, constituie pentru autor un bun pretext de meditație și constructivă reflexie, fiindcă acolo unde convenția dintre cultură și talentul nativ rotunjesc un pact favorabil pentru cititor, (în speță , unul cu pretenții excesiv emancipate) Dan Ionescu reușește adevărate exerciții de virtuozitate stilistică, pentru care orice buncunoscător în materie se poate declara pe deplin mulțumit. Preventiv, cum nu mi se prea întâmplă cu alte cărți ajunse la mine din

dorința unor autori curioși să afle cu câtă grație bate câmpii un amărât de cronicar, am citit de două ori prefața criticului Dan Cristea la volumul în discuție, uimindu-mă că dumnealui ocolește orice angajament „ pe temă” mulțumindu-se cu câteva reflecții dar și expediind restul în sarcina potențialilor comentatori mai mult sau mai puțin de meserie. Incitant, am purces la lectura propriu- zisă și revelație!?

Despre cartea lui Dan Ionescu este cu neputință aproape să te pronunți expeditiv, (cu excepția prefaței aici , căci, atât forma cât și conținutul poemelor, ca să nu mai vorbim de mesajul transcendent al ideilor în timp, fac neândoișor obiectul unor studii de caz pe măsura criticii aplicate, exclusiv. Ori, cum bine zice Dan Cristea... Personal, după legi și reguli ce nu au nimic aproape de a face cu spiritul academic , am căutat să ajung la autor cum am crezut eu mai bine de cuviință, aflându-l izolat cumva, și însingurat foarte într-

o existență trufaș-cărturărească, riscând să piardă mult prea devreme legătura dintre surâs și lacrimă, de dragul inegalabilei ce-i drept, marmure de Carara. Dar, cine sunt eu să-mi îngădui a certa, fie și numai prietenește, un asemenea poet cum este Dan Ionescu? Poate, Marea eternă să ne adune umbrele într-o zi , când sper să ne aflăm încă la țărnul dintre „ aici” și pulberea stelară, noi și iluzia... Altfel, cartea mi-a plăcut enorm. De ce? Pentru că a fost scrisă de un poet „ singur printre ai lui” și poate stârni polemici demne de un mare creator. Ave!

P. S: m-am ferit ca de foc să nu dau citate, să scot din context un poem sau altul, acceptând „ jocul” extrem de serios al autorului, tocmai spre a nu aduce vreun prejudiciu întregului de dragul părții.

Dan Ionescu
VIS VISUS sau Forța Visului
Editura Scrisul Românesc, 2008

Concluzii finale într-un text fără ieșire

Am citit „Casia”, volumul de proze scurte al lui Emanoil Toma, apărut la Edi-tura PRINTEURO în anul 2005. concise povestirile, nuanțate, atâta cât să dea sens și durată ideii conținătoare. Sensul, e unul al spiritului omniprezent și mereu tulburat în cumpătul vremurilor. Durata, e una fără determinare precisă, și aproape sigur, autorul știe bine asta. Mi-au reținut atenția în mod cu totul aparte, cele două povestiri, Casia și Horațiu.

Textual, fără cusur, va să zică, degeaba s-a inventat papura... Subiectual, ar veni cam așa: dincotro venim, încotro ne îndreptăm? Ei, ideea constă aici tocmai în teribilul semn de întrebare! Dacă spunem că știm dincotro venim, având

cu noi experiența trecutului, vedem că, mai mult ca sigur nu ne convine încotro ne îndreptăm, bănuind că asta nu va rezolva nicidecum problema sufletului ori a conștiinței, cu atât mai puțin a echilibrului interuman într-o lume în care tocmai reperele ultime determină prăbușirea totului. În casa iluziei, orice soluție e ca un ștreang pe gâtul umbrelor. Ce ne rămâne, atunci? Păi, nu cred că ne rămâne mare lucru. Arătând lumea cu degetul, înspre noi înșine arătăm, într-o dezarmantă, asurzitoare neputință. Personal, asta am înțeles citindu-i cartea distinsului prozator, care, indiscutabil e un abil creator de întrebări esențiale, tocmai acolo unde banalul pare a fi omniprezent, de nu am ghici în asta o

aparență, numai. E aici, menirea unui excelent condeier ce surprinde manifestări și dat-uri, cu un ochi rece, diaman-tin, din care, pare să fi pierit orice urmă de lacrimă. Să fie lipsa lacrimii, apanajul unui suflet resemnat? Ce anume determină resemnarea? Căci, dincolo de savoarea, cursivitatea dialogului, mai presus de măiestria cu care autorul își nuanțează personajele numai din câteva tușe fine, dându-le consistență și credibil, subtextual moc-nește adevăratul incendiu, pasta esențială a prozelor sale. Sper să fi înțeles bine mesajul, iar dacă da, e semn că autorul și-a atins scopul inițial: acela de a stârni un interes major, tocmai prin neputința ieșirii din cerc.

Despre cel de-al doilea volum, „Sub amenințare”, apărut tot la Editura PRINTEURO în anul 2006, „Pamflete”, cum îl intitulează autorul, nu aș dori să mă pronunț aici, cu atât mai mult cu cât ele, numai pamflete nu îmi par a fi. E un fel de răs-plânsu mai îndată, o cantonare fără câștig în preajma unei teme fără fond autentic, să-mi fie iertată duritatea, ca și lipsa de apetență... din ipocrizia unor imbecili ajunși să ne ocupe timpul și liniștea altfel necesare, nu poate ieși decât un spectacol grotesc, la care, un important prozator după umila-mi părere, cum este Emanoil Toma, nu trebuie să plătească bilet.

SEMNAL

Să fie...

„E o barieră de vânt între OM și de-

partele lui
Trenul nu-i decât iluzia unui gând în așteptare
Din porunca târziului și-a nimănui
Un acar și-a pictat sufletul pe înserare”

Puiu V. Moiceanu

IDENTITATE

Dacă aș ști cine sunt
Aș sta pe loc
n-aș mai căuta potcoave
pălărie cu bor, pantofi cu scârț
aș vinde busuioc
De când am identitate
Sunt arătat cu degetu, scuipat, înjurat

E greu să fii OM
Să bați nicovala, să ascuți sabia,
Să umpli ranița cu gloanțe
Ca să poți trăi

BARIERA

Născut între două veacuri
Unu cu dric și cai mascați
Altu cu pupeze
Ce cânta-n podu bisericii
AVE MARIA

Așa-mi vine din când în când și mai
mereu, și-o să-mi mai vină și altfel, în
așteptarea volumului de versuri
CALEAȘCA CU PUPEZE al poetului
Puiu V. Moiceanu, ce apare sub egida
Editurii MUZEUL LITERATURII

Aștept ca bariera să scârțâie
Ca oasele morților
Când trec peste liniile vieții
Să sparg becu roșu
De la semafor
Să pun în opaiț
Oloi verde
Să ung cu păcura norilor
Bariera timpului
Ce are cruce o șapcă de acar.

ROMÂNE, mâine-poimâine. Iată mai
jos câteva titluri din această carte de
poezie ce așteaptă lumina tiparului.
Ave!

Mihai Antonescu

DIFERENȚĂ

De urci pe drumul Crucii
Păstrează o lacrimă
Și pentru ziua de mâine
Alți răstigniți vor plăti
Prețul iubirii, botezul șoapei,
Învierea cuvântului
Călăii port o singură vină
s-au născut prea devreme
judecătorii prea târziu.

Mă dor genunchii

sonet
acrostih

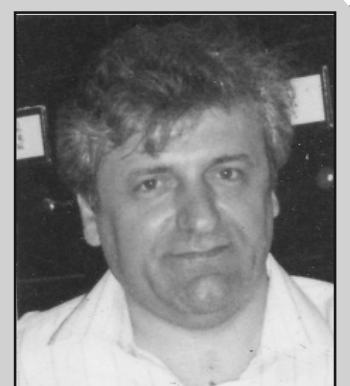
Mă dor genunchii care se mai văd
Atât cât se mai poate și mi-au rămas
Nici tu nici eu, n-avem același glas
O! Între noi e cel mai rău prăpăd.

Lumea se-ntreabă cum de s-a putut
Eram atât de simpli în cuvânt
Și înrolați în sfântul legământ
Care ne-arată cum ne-a și făcut

Un semn. Atât. Și așteptarea-i grea
Nu se mai vede lacrima-n rotund
Iar tot ce-a fost coleric și profund
Cu noi nu se termină căci nu vrea

Hingherii s-au trezit. Ne dăm cu grund
Iar ploile, șuvoaie, n-au ce bea.

Grigore Grigore

Dream bus

Cristian Dobrică

Toronto, iulie, 2008, oraș cu denumire de trib, te îmbie să călătorești... O vastă rețea publicitară te invită să alegi oferte tentante, fie către interiorul Canadei, fie în sud, către Marele Vecin. Așa e numită frecvent America (a se citi SUA) de către canadieni. O agenție de călătorie cu denumire de origine chinezească -TAI PAN TOUR -îți pune la dispoziție un autocar modern pentru a călători vreme de circa 4 zile către America și prin America, Coasta de Est, la un preț modic. Privită din autocar, după ce ai trecut peste Podul Păcii (Bridge of Peace), America este o lume vie, colorată și inedită. Primul oraș în care facem popas - Boston-scoate la iveală o arhitectură surprinzătoare, mai degrabă europeană. Universitatea Harvard uimește prin agitația non-stop creată de studenți și, deopotrivă, de vizitatori. Ghidul nostru, un simpatic chinez - canadian, ridică stegulețul său galben pentru a nu ne rătăci în puhoiul de lume. Degeaba, fiecare călător din autobuz vrea să vadă renumita universitate de aproape, să-i calce iarba, să-i fotografieze construcțiile, să așeze flori la statuia întemeietorului școlii, John Harvard. După circa două ore de vizită, ne întoarcem la autocar, iar ghidul ne anunță că în curând vom trece prin fața Massachusetts National Institute of Technology (Institutul Național de Tehnologie Massachusetts). Până acolo, străzile defilează într-un crescendo care te ametește, mai ales da ca ești avid de cunoaștere. Depășim, admirăm și din nou admirăm locurile și ajungem, oarecum obosiți, la Quincy Market. Este o piață centrală din Boston, unde poți mai mult să te odihnești pe o bancă decât să faci shopping.

Înnoptăm mai târziu la Sheraton Hotel, visând la o altă zi tot atât de interesantă... Într-un ritm cazon, de dimineață, ghidul ne obligă să alergăm spre Philadelphia, orașul indepen-

denței americane. Într-o vitrină total transparentă, Declarația de Independență îți dă fiori calzi, pentru că nu poți rămâne indiferent văzând începutul visului american. Un clopoțel uriaș din apropiere îți amintește că trebuie să te grăbești, pentru că America n-are răbdare... Traversăm un pod metalic uriaș și lăsăm în stânga portul de la Atlantic, cu gândul că, poate, într-o zi, vom reveni acolo navigând.

În dimineața zilei următoare, ne întâmpină gigantesc New York-ul. Prima impresie este copleșitoare pentru că, pe lângă zgărie-nori, există și o febrilitate a mișcării umane incredibilă. Curând ajungem lângă East River, ne imbarcăm pe un vas de croazieră și, încet-încet, avansăm în larg, cu destinația Statuia Libertății. În dreapta se profilează spectaculos cartierul Manhattan - mai modern - iar în stânga Brooklynul - mai vechi -, insule umane.

Ne apropiem de insula Jersey, în fața căreia tronează maiestuos cadoul făcut de francezi americanilor după declararea independenței față de coroana britanică. Nu ne plitim alegând diferite unghieri de fotografiere și/sau de filmare, cu statuia în prim plan și cu noi în plan secundar și invers. Senzația momentului este unică pentru că unică este apropierea de un asemenea monument. Deși ieșită din apă, statuia impune prin mesaj și forță, invită la reflecție și obligă la atitudine.

Admirăm la întoarcere podurile uriașe care traversează East -River, unind cartierele Manhattan și Brooklyn decorate cu niște cascade artificiale demne de science-fiction.

Neobositul ghid de pe vas (altul decât chinez -canadianul nostru de pe autobuz) are aplomb național până la țarm, ceea ce ne determină să-l întrebăm dacă a auzit de România și se grăbește să răspundă, puțin malițios: "Da, e o țară din centrul Europei!". Asta, trebuie să recunosc, ne face plăcere și-i urăm numai de bine!

Următoarea țintă din programul zilei se dovedește și la propriu, și la figurat a fi la înălțime. Vizităm Rockefeller Center, renumit în toată America pentru aportul la imaginea culturală a țării. Ascensorul ne ajută să ajungem la etajul 70 în doar 30 de secunde. JȘ&apeate privi în timpul ascensiunii în sus, sau în jos, prin podeaua sau plafonul transparente, echivalează cu a te încărca cu adrenalină. O dată ajunși la acel nivel, panorama care și se oferă este fantastică. Poți face un tur de orizont și poți vedea Empire State Building, Centrul Națiunilor Unite, Central Park, East River, Atlanticul... Norii sunt prea aproape și te gândești,

fără să vrei, la destin, la viață și la reîntoarcerea pe pământ. Urmează Madame Toussoud - muzeul figurilor de ceară din New York , 41 Avenue. Te întâmpină cu un salut cordial și șugubăț Benny Hil. Petrecând sălile muzeului, ai ocazia să te întâlnești cu Buffalo Bill, George Washington, Tina Turner, Bill Clinton, ei au o atitudine uneori rezervată, alteori distinsă, câteodată relaxată, în orice caz, pentru câteva momente, te poți însoți cu ei. Mai apoi, străbatem la pas Broadway și fiind pe seară, reclamele multicolore te iluminează și te încântă, pentru că îți sugerează diversitatea culturală a umanității. Aproape fiecare pas necesită efort fiindcă puzderia de oameni se mișcă pe trotuare relativ înguste, în direcții opuse, dar cu ținte precise.

În scurtă vreme, autocarul ne poartă printr-un tunel subacvatic lung de câțiva kilometri (mile, în terminologie locală) care ne scoate fără obstacole în afara down-townului. Privind către înapoi, realizezi că, de fapt, ai plecat dintr-un loc în care măreția e la ea acasă.

Nu cred că exagerez afirmând că New Yorkul bate ora exactă a omenirii...

Holiday Inn, hotelul în care urmează să înnoptăm, ne găzduiește în condiții civilizate, de bun augur, pentru ultima parte a călătoriei...

În zori, cu poftă de drum și de mâncare, înaintăm prin statul Maryland către Washington D.C. Autostrăzile care ne conduc către capitala federală impresionează prin soliditate, rezistență și marcaje.

Nu există margine a lor care să nu fie plantată cu gazon și, alternativ, pomi sau arbuști. Este, de fapt, un sport național -ca și în Canada.

Capitolul, sediul Congresului S.U.A., primul obiectiv vizitat, se distinge prin masivitate antică, replică modernă a Capitolului roman. Peluza din față oferă o perspectivă splendidă care te relaxează și te bine-dispune. Grupuri de tineri în uniforme se încolonează disciplinat pentru a urca treptele clădirii și a se pătrunde de spiritul acesteia...

Nimeni nu se agită, toți vor stăruitor să vadă condițiile de lucru ale congresmenilor americani. Albul imaculat al clădirii dă senzația de siguranță și de confort.

Ne îndreptăm apoi către Muzeul Național de Științe, filială a institutului Smithsonian, unde, cu surprindere, într-una din săli, descoperim minerale din Transilvania - România, ceea ce, trebuie să recunoaștem, ne zgândăre, din nou, orgoliul național.

În altă secție a muzeului avem prilejul să vedem, în mărimie naturală scheletele unor di-

nozauri de dimensiuni gigantice, care trăiau pe planetă în urmă cu 200.000.000 de ani...

Ieșim la lumină și ne îndreptăm către Casa Albă, cu precauție și emoție.

Măsurile de securitate luate după actele de terorism din urmă cu câțiva ani, nu ne permit să ne apropiem de reședința președintelui S.U.A. decât până la o distanță de maximum 80 ml, ceea ce ne oferă posibilitatea să observăm prezența unor militari pe acoperișul clădirii, dar și a unor tancuri în apropierea acesteia. Bineînțeles, facem fotografii și filmăm pentru imortalizarea momentului. Ne despărțim de Casa Albă pentru a vizita memorialul Benjamin Franklin, pietrele acestuia având scrijelită propoziția că aici s-a împlinit o parte din visul american... Din mersul autocarului, pe malul râului Potomac ni se arată o casă ca fiind reședința fostului președinte american J. F. Kennedy. Zgomotoșii colegi de autocar de origine chineză nu încetează să exclame și să fotografieze. Tot din mers, ni se prezintă sediile C.I.A, F.B.I și Pentagonului. În drum spre Canada facem un ultim popas, în Pennsylvania, la Pens Cave, pentru a vedea un adevărat monument natural. Într-adevăr, parcurgând interiorul peșterii cu o barcă cu motoria silențios, înaintam pe lângă pereții și bolțile dominate de stalactite și stalagmite care fac, din nou, deliciul colegilor de autobuz. Cu pricepere, administratorii locului au reușit să monteze instalații luminoase care produc efecte pur artistice. La un moment dat, ieșim din peșteră printr-o poartă naturală îngustă într-un lac de dimensiuni neașteptate, unde lebedele și rășuștele sălbate se lasă din plin și de aproape admirate. Pe maluri, diverse animale sălbate, în plină libertate, desăvârșesc un tablou natural plin de farmec.

La întoarcere, ghidul-student, ne explică să nu facem mișcări bruște în barcă pentru că s-ar putea să ne pedepsească printr-o lovire cu lopățica iar noi ne conformăm imediat.

Ne reîmbarcăm în autocar și ne îndreptăm satisfăcuți spre granița cu Canada, nu înainte însă de a vedea o altă minunăție a naturii - Cascada Niagara. În acel loc magnific, cuvintele sunt de prisos, imaginația este pur și simplu depășită de natură. Prin căderea vijelioasă a râului de la o înălțime de circa 70 m se produc valuri de apă care umezesc părul și privirile...

Ne întoarcem la autocar pentru că trebuie să respectăm programul impus. După circa 2 ore de mers, ajungem în Toronto, pe înserate, orașul de plecare și de sosire, cu impresii dintre cele mai agreabile.

Umbra „Sărmanului Dionis” și „Portretul lui Dorian Gray”

Lucian Gruia

Apariția în anul 1890 a romanului **PORTRETUL LUI DORIAN GRAY** de Oscar Wilde și în 1870 în revista "Convorbiri Literare" a nuvelei Sărmanul Dionis, exclude posibilitatea unei influențe din partea celebrului irlandez, reprezentant de frunte al curentului decadent, asupra lui Eminescu.

Totuși, în soluționarea epică a diferită a temei principale, comună operelor menționate, autorii utilizează elemente regizorale similare, care merită semnalate.

Problema fundamentală, metafizică și general umană, constă în zugrăvirea artistică a unei himere – sufletul etern al omului muritor. Soluțiile abstracte oferite de mitologii, religii ori sisteme filosofice idealiste – un suflet fără chip, rătăcitor prin trupuri diferite, până la contopirea cu spiritul universal -, nu pot fi utile unui scriitor care, în conformitate cu principiile artei sale, trebuie să conceapă o imagine individuală, sensibilă, concretă.

Eminescu, pe filiera platoniciană, indiană, schopenhaueriană și romantică, imaginează omenirea alcătuită din arhei (prototipuri eterne, idei absolute), reprezentată prin umbre antropomorfe care se întrupează în indivizi concreți prin metempsihoză. Dar și umbra este încă prea abstractă pentru o descriere literară și atunci artistul o materializează în faptele lui Dionis sau călugărului Dan (două întru chipări din epoci diferite ale aceluiași arheu). Prin dublare și transfer de caractere, obține Eminescu portretul individului concret investit cu

tribute eterne. Umbra lui Dan, alias Dionis, "prinse încet, încet conture pe părete și devine clară, ca un portret zugrăvit în iloi", reprezentând un tânăr palid, imaterial, cu fruntea înaltă, buze vinete, privirea fixă și pierdută.

Portretul umbrei plane, în această etapă intermediară, până să devină imagine tridimensională, trimite la pânza pictată de Basile Hallward din romanul lui Oscar Wilde. Pictorul are revelația descoperirii prototipului frumuseții umane, fizice și morale în trăsăturile clasice ale lui Dorian Gray, pe care-l întâlnește la o recepție mondenă din mediul aristocrației londoneze de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Portretul pictat îi conferă plasticianului certitudinea împlinirii sale artistice, limpezirea stărilor tulburi, inconștiente și îl determină să vegheze asupra modelului ca acesta să-și păstreze puritatea exemplară. Mai mult, Basile Hallward îi dăruiește lui Dorian Gray tabloul, pentru ca acesta să aibă tot timpul alături prototipul omului superior de la care nu trebuie să se abată. Frumusețile deosebite ale protagoniștilor celor două lucrări literare sunt justificate genetic, tatăl lui Dionis și mama lui Dorian prezentând aceleași calități fizice și sufletești.

După punerea în scenă, soarta eroilor urmează căi diferite. Dan-Dionis și Maria, deveniți umbre, trăiesc o idilă paltonică în Luna care reprezintă un paradis terestru de nuanță specific eminesciană, din care nu lipsesc cordul falnic și râul curat susurând muzical; pe când Dorian Gray, corupt de lordul Henry Wotton, se afundă într-o viață de plăceri, abjecții și meschinării. Eroul lui Oscar Wilde preia frumusețea portretului pictat rămânând mereu

tânăr, pe când tabloul îmbătrânește, urmând fidel chipul real al sufletului modelului reprezentat.

Metamorfozele personajelor individuale în prototipuri eterne se petrec pe căi oculte. În cazul lui Eminescu procedeul este faustic, Dionis - întru chipat de călugărul Dan din epoca lui Alexandru cel Bun (după ce Riben i-a dezvăluit secretul cărții astologice a lui Zoroastru) nu e înștiințat că în schimbul inițierii sale în tainele cunoașterii universului și ale identificării sale cu umbra arheică, Ruben-diavolul îi pregătește prăbușirea pentru a-i fura sufletul. Oscar Wilde operează și mai criptic, călugărul se crede însuși Dumnezeu și ca urmare este pedepsit și aruncat înapoi în condiția sa umană. Fulgerat, Dan-Dionis se prăvălește prin bezna cosmică, Dan separându-se prin cădere de Dionis, în final personajele se trezesc individualizate în epocile lor istorice.

Lui Dorian Gray, căruia sub masca inocenței îi reușesc toate fărădelegile fără a fi pedepsit (nu se descoperă influența sa nefastă în cazul sinuciderii Sybillei Vane, încercarea de

răzbunare a fratelui ei fiind zădărnicită de un accident de vânătoare), îi trec aceleași gânduri prin minte și ca să scape de muștrările conștiinței, provocate de confruntarea cu adevărul său chip (cel zugrăvit), vrea să distrugă tabloul. Dar cuțitul cu care încearcă să sfășie pânza se înfige în propriul său trup – personajul și portretul recăștigându-și în acel moment identitățile pierdute, mai exact, transferate. Dorian Gray îmbătrânește subit iar tabloul redevine modelul tinereții și frumuseții umane.

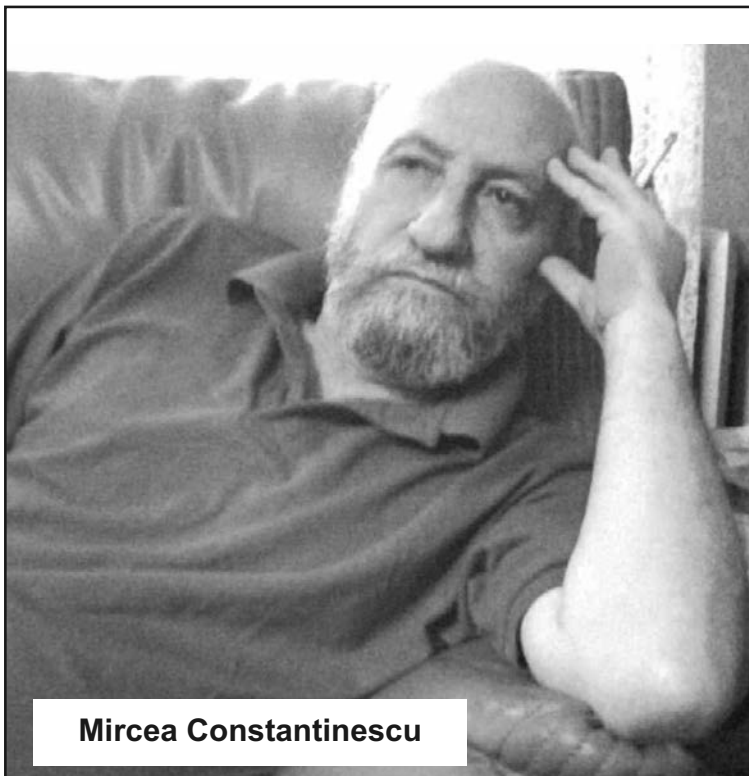
În primul moment avem impresia că eroii se răzvrătesc nejustificat împotriva creatorilor, Dan-Dionis încercând să se substituie ființei supreme, iar Dorian Gray ucigându-l cu cinism pe Basil Hallward care i-a dăruit chipul etern. Reflectând, ne dăm seama că nu e chiar așa. Dionis-arheu, participând la armonia cosmică, a considerat partea drept întreg, iar în cazul lui Dorian Gray, creatorul rămâne acela forță supranaturală necunoscută, pictorul fiind doar o unealtă în mâna destinului.

Mai amintim un singur amănunt. Metamorfozele sunt gândite de autori la nivel atomic, Dionis simte, în efortul cuprinderii spațiului și timpului infinit "deslipindu-se atomele greoaie ale creierului său", iar Dorian se întreabă ce forță poate schimba atomii picturii în funcție de starea sa sufletească.

În concluzie, chiar dacă anecdotele metafizice eșuează, încercările artistice își păstrează prospețimea. O dovedește interesul cu care sunt citite și astăzi; întru chipările frumuseții noastre efemere, transfigurate artistic, abolesc trecerea timpului.

Emir Kusturica sau despre femela măgarului

Mircea Constantinescu

Mircea Constantinescu

...sunt obligat să recunosc că tot blamînd metehnele televiziunii mi-am atras, în proprii ochi, blamul generalizării forțate sau, oricum, al exagerărilor ad hoc. Sâmbătă, 15 martie, (...y compris Hongrie...), am alternat buletinele de știri, dialogurile tăifăsuite, meciurile de fotbal și handbal cu serialul oferit de canalul Hallmark, "Inspectorul Morse", dar și cu filmul găzduit de Pro-Cinema "Viața e un miracol" (= "Zivot je cudo") regizat de Emir Kusturica. De la cinci după amiază până la două noaptea mi-am tot obligat LCD-ul să dea pe goarnă... (Dimineața următoare, pe la nouă și ceva, când completam lozul câștigător [sic!] la Loto, lăudîndu-mi pervers pleșuvia, un cineva mi-a zis că, defapt... mi-am pierdut tabla din acoperișul casei... Cuvințele confrăților întru suferința ruletei mă impresionează cam tot cât mă copleșesc găselnițele scriitorilor notorii...). DVD-ul cuprinzînd acest film m-ar costa 60 de lei..., mai exact, 59,90 RON..., chestie pe care am aflat-o abia duminică spre prânz, când am solicitat NET-ului să-mi deoaizeze numele protagonistei – flagrant absent din distribuția oferită de PRO-TV magazin-ul pe

care, conservator, mi-l îngădui săptămânal. Ei da, ființa aceea, musulmană și bosniacă, chemată filmic Sabaha (= din numele comun: frumos, minunat..., de origine turcică...) este interpretată de Nataša Solak. Rezonanța slavă, în schimb, trimite urechea la sabaka = cățea... Urmărint filmul, totdeauna m-am gândit că se face translația metaforică între condiția de ibovnică – cățea a personajului Sabaha. Kusturica, cred, fără să pot proba aserțiunea, a îndrăgit ambiguitatea fonică și mi-a vîrît în timpan acest echivoc semnificativ: pentru unii ești cățea, adică o curvă (în film, soția inginerului Luka, după o proprie escapadă amoroasă și o longevivă absență din patul conjugal, chiar o face, repetat, tîrfa pe Sabaha...), pentru alții ești o femeie tânără, minunată, frumoasă... Defapt, nici Dumnezeu n-ar putea să semneze cu sînge cum că o curvă/cățea nu are dreptul să fie și o... minunată, o frumoasă...! Emir Kusturica, regizor genial din arealul sud-est european, nu mizează pe "simple" calambururi; el provoacă pe lectorii avizați ai filmelor sale să-l citească și abrupt, și elaborat. Acest regizor, care a bătut palma și cu finanțistii moguli ai Hollywood-ului, (... amintiți-vă "Arizona Dream", 1993...) - după sonorele vestigii Chaplin, Hitchcock, Forman, Fellini... – a impus campionatului mondial cinematografic chipuri/interpreți lipsiți de notorietate, de charisma patricienilor marelui/micului ecran; simultan, deloc accidental, alt geniu european, Almodovar, a procedat identic... N-aș fi remarcat, nici apreciat curajul lor dacă realizările filmice n-ar fi fost de toată stima. Am denumit melodramă grotescă genul favorizat de Kusturica și Almodovar (după Tarkovski, foarte probabil cei mai importanți regizori europeni ai momentului – italienii De Sica, Antonioni, Visconti, Fellini și suedezul Bergman fiind deja legende...).

Pitorescul, marcă înregistrată Emir Kusturica, accede și în acest film la statura de categorie. Plantele, oamenii, dobitoacele, obiectele, locuințele – în-

săși simbolica, nu întâmplător, cale ferată dintre Bosnia și Serbia, toate sunt sau devin, grație vigilenței regizorale, pitorești. Tragedia umană interetnică se dizolvă în sosul gros ca un gel mefistofelic al politicului, care, la rîndul său, galopează insinuant într-un/spre un cataclism hiperrerealist, halucinant. O femelă de măgar (totuși, măgăriță, pentru citadinii care suntem, semnifică etic/estetic înainte de a respecta arealul zoologic ca atare), prezentă tot filmul pe calea ferată, nu vrea să se deplaseze de-acolo pentru că este... îndrăgostită. I se spun basme la ureche, e mîngăiată, e împinsă, e rugată, e amenințată cu AKM-uri sau cu botul metalic al unei drezine – și drezina e un personaj aici, -sau al unui tren cu ostași, femela tot femelă, tot de capul ei, or, măgarul e simbolul încăpățănării, nu-i așa, al tenacității, al muncii pe brânci într-o aparentă suspunere totală... Rațe, găște, câini, pisici, măgar, gonaci, porumbel (teleportat pe gura țevii de tun...); minge de fotbal, drezină, machetă de munte străbătut de-un trenuleț, căruță, tren, televizor (azvârlit pe geam pentru că... funcționează nonstop și prea în timp real !?), telefon, tîmăcop, sticlă, automobil, pat, etajere, pălării de vânătoare, sobă; pădure, deal, imaș, curte, râu, munte; bosniaci, sârbi citadini, săteni, culți, semidocti, sportivi, ingineri, soldați, bătrâni, tineri, adulți, dar și o voce germană racolată "prin satelit", nu fără un foarte amar haz, știut fiind că Germania reunită și-a permis, prima, să aprobe dezmembrarea Iugoslaviei; toate acestea participă la un festival oniric exact în măsura în care este unul foarte realist. Acum, o chestiune minoră, aparent: câți cineasți ar deține tupeul să exploateze artistic "sentimentele" unei femele de măgar îndrăgostite lulea??!...

Singura pastişă, altminteri și cinematografic-slabă, descoperită de mine e tocmai meciul de fotbal de la începutul filmului, unde se înfruntă etnii, nu echipe... Cinefilii, nu doar ei, cunosc că s-a realizat o peliculă, ilustră la vremea ei, cu un meci de fotbal aranjat într-un lagăr de prizonieri; dacă nu mă înșeală memoria, am impresia că însuși Pele a fost solicitat atunci...; cât despre competițiile pugilistice din închisori/lagăre ce

să mai spun... Desigur, humorul gros și grotesc prin care regizorul dirijează secvențele ar putea, la limită, să facă uitat episodul calchiat pe mai vechi reprezentări filmice.

Junelui fiu al inginerului de căi ferate, căruia i se promite o carieră sportivă la echipa Partizan Belgrad, i se servesc și slogane-gogoși, dată fiind situația politică explozivă din regiune: "Trebuie să faci instrucția de bază. Asta e armata. Nici Dumnezeu nu poate schimba asta". Dramatic e că, până a-și sluji țara ca fotbalist, el o slujește ca soldat, și e luat prizonier și va fi schimbat – ca un colet – cu Sabaha, bosniaca jună și frumoasă care-i găzduită de inginer spre a rămâne (doar inițial) exact un colet valoros, tocmai bun "la schimb", în prezența Crucii Roșii și a soldaților din ambele tabere, dintre care unii, habotnici, o împușcă aproape mortal exact în timpul "tranzacției".

Se bea, se mănîncă, se cântă, se dansează, se joacă șah și fotbal, se ucide, se face dragoste, se zbenguie, se înoată, se ucide, se înșeală, se vorbește la telefon, se pipăie/îmbrățișează, se aleargă, se ucide, de unde și replica cuiva: "Moartea nu doare, prietene. Viața doare". Apoi: "E războiul nemernicilor. Nu al meu, nu al tău, prietene... Iar vin patrioții afaceriști!". Kusturica nu s-a jenet în filmele sale să abordeze cele mai delicate dar și mai revoltătoare subiecte politice. Nu se jenează nici acum. Defapt, mesajul său – indiscutabil, teza e transparentă... – strigă în șoaptă, printre hohotele de rîs sardonice și de plîns crepuscular, strigă, zic, despre o solidaritate umană situată dincolo de etnii, de sexe, de cutume religioase, acolo unde "nu mai e loc de teorie!" Pertractări, matrapazlăcuri, felonerii, fanatism dar și iubire, devoțiune, prietenie, normalitate sunt convocate de Kusturica într-un tablou compozit, policrom, realist și oniric, în totul: o pledoarie pentru omenia nu de fațadă, nu triumfalistă, dar generoasă, imediată, comprehensivă. Dumnezeule, și cât de bine și-a interpretat rolul femela de măgar!...

de același autor:

proză de ficțiune: "Cudățeni de familie" (1969), "Căminul blănd" (1970), "Smog" (1971), "Amurgul levantinelor" (vol.1 1978, vol.2 1981), "Își amintește de Casablanca" (1984), "Alegări pentru viața ta" (1985), "Au fost odată ca micodată" (1987), "România, vă ordon să stați la coadă" (1997), "Impozit pe viață" (1998), "Te rog să mai trăiești puțin" (1998), "Stand-by" (2002).

proză non-ficțională: "Cum îndemul Bucureștii petreceau" (1977), "Când toca la Radu-Vodă" (1992), "După București, potropul..." (2002).

"Tropăind prin Spațiul Schengen" (2006).

eseu: "Triumful lui Făt-Frumos" (1979), "Vedeta" (2001), "La început a fost tăcerea" (2006).

ficțiuni în curs (?) de apariție: "Orasul de la parter" "Cu noi în cărcă, Europa..." "Banca măturătorilor", "Acolo sus, din lumea ta, dezleagă-mă de amintiri", "Roujăit de viu, prin Europa..."

PREȚ: 13 LEI

Apariție de ultimă oră

Mircea Constantinescu

Accesul liber la raft

editura ROMANIAPRESS

Protocronismul (3)

Theodor Codreanu

Într-un asemenea context, sarcina de condamnare a comunismului a fost dată în grija unui minoritar: Vladimir Tismăneanu. Substituirea istorică, despre care am mai vorbit în aceste pagini, ajunge într-un prag decisiv, printr-o aparentă „armonizare” a majorității populare mutante pe fondul „patriotismului socialist” cu minoritatea culturală transnațională. E biruința hibridării începute în anii '50 și desăvârșite în „epoca de aur”. S-ar putea ca aceasta să fie o metamorfoză ireversibilă, echivalentul moldovenismului din Basarabia pe malurile Dâmboviței. Adică un „românism” fără românită, în care eminescianismul, Iorga, mișcarea de la Gândirea, cea de la Criterion, ai cărei lideri au fost Eliade, Noica, Mircea Vulcănescu, Cioran, ca să pomenesc doar aceste direcții de spiritualitate, să fie fenomene periferice ale culturii, strict istorizate. Dimpotrivă, ceea ce a fost marginal să constituie temeiurile unei noi națiuni, visată „Americă dunăreană” despre care ne avertiza Eminescu, dacă „Palestina din România” ar rămâne doar un proiect de refugiu într-un viitor cu totul confuz sau improbabil.

Distincția mutantă este extrem de vizibilă azi în ceea ce s-a numit „Școala de la Pălăniș”. Noica a fost ultimul mare filosof al românismului organic, descins direct din Eminescu. El a subminat din te-melii marxism-leninismul și „patriotismul socialist” al lui Ceaușescu. Recunoștința lui față de geniul eminescian s-a concentrat în sintagma care a făcut o „periculoasă” carieră: omul deplin al culturii românești. Împotriva ei se vor coaliza sfătuitoarii și consilierii actuali ai președintelui Traian Băsescu. Iar între acești sfătuitoari sunt și discipolii lui Noica de la Pălăniș, Gabriel Liiceanu și Andrei Pleșu, creatori, la rândul lor, ai unui mutant inteligent, speculativ, ca H.-R. Patapievici, pentru care Eminescu miroase deja a „cadavru din debara”.

Noica a avut paznici extrem de eficienți, care au știut să-l

împingă din Centru (București) la Margine (Pălăniș). Dar Noica a produs o răsturnare de proporții: a transformat Pălănișul în Centru și a împins Bucureștiul în Margine. Însă Pseudo-Centru (minoritarismul comunist substituit naționalismului organic) a trimis acolo discipoli cu mult mai bine păziți, care au supraviețuit lăsându-se educați ca antiteză a maestrului (cu puține excepții, precum Constantin Barbu sau Alexandru Surdu), iar nu ca moștenitori genului nicasian, deși au ajuns „valorificatorii” și beneficiarii operei sale după 1989. Noica a fost întru chiparea geniului „protocronic” românesc în materie de gândire filosofică din perioada comunistă. Era, altminteri, din aceeași generație cu Edgar Papu, creatorul conceptului. Și, desigur, se aflau în relații cordiale. Amândoi trecuseră prin închisorile comuniste. Când în 1977 Edgar Papu publica Din clasicii noștri, celălalt ilustru reprezentant al generației, Mircea Eliade, a salutat, din America, teoria papiană. Alexandra Laignel-Lavastine îi găsea lui Eliade vina de a fi fost chiar inspiratorul protocronismului, ceea ce este adevărat, dar ca mare merit al învinutului. În schimb, Noica se vedea avertizat să exprime reticențe, fiindcă, la drept vorbind, conceptul de protocronism poate fi interpretabil de îndată ce este redus la doar o parte a antitezei, ignorându-se termenul alternativ – sincronismul. Papu însuși atrăsese atenția asupra riscurilor într-o carte anterioară, unde teoria e cu adevărat „completă” prin modelul propus ca titlu: Fețele lui Ianus. Altfel spus, protocronismul nu poate fi abordabil decât în logica lui Hermes, pe care tocmai o elabora Noica și pe care o crease mai demult un alt gânditor român, Ștefan Lupășcu, un basarabean exilat în Franța.

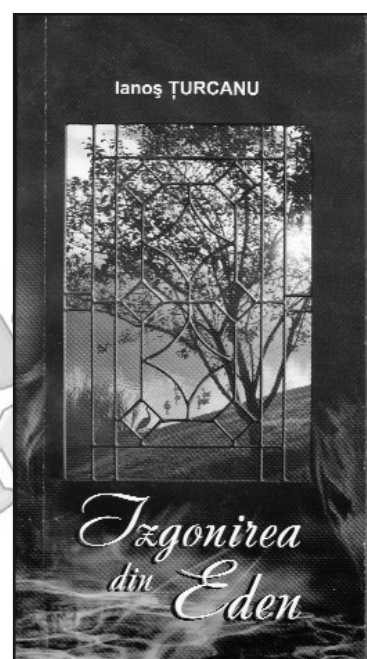
Edgar Papu a fost un minoritar care s-a armonizat perfect cu ritmurile ființei românești. Reușitele lui culturale de excepție se explică, probabil, prin această forță de împăcare a antitezelor. Nu întâmplător și el a dat cărți fundamentale despre Eminescu. Este chiar pricina pentru care a fost simțit ca „primejdios” pentru spiritul minoritar care se erijase în ideologie dominantă, internaționalistă. În consecință, protocronismul a fost utilizat ca armă ideologică în lupta bicefală din rândurile partidului comunist, luptă care a polarizat și pe oamenii de cultură. Modelul bicefal s-a cristallizat odată cu apariția Cabinetului 2 în conducerea partidului. De fapt, bicefalismul este doar un simptom al conștiinței sfâșiate. În jurul celor două capete s-au polarizat autohtoniștii și internaționaliștii,

cei din urmă având și sprijinul aripii trans-naționale de la posturile de radio „Europa liberă” și „Vocea Americii”, posturi, de asemenea dominate de bicefalism. În exil, a existat, fără îndoială, aceeași polarizare, fie latentă, fie manifestă: disidența de tip Goma și cea de tip Vladimir Tismăneanu. Nu e deloc o întâmplare că, după 1989, între ele echilibrul s-a rupt, disidența națională de tip Goma ajungând „minoritară” și marginalizată, spre deosebire de cea internaționalistă care a pus mâna pe instituțiile de cultură.

Acuza cea mai grea care s-a adus „naționaliștilor” e că au „cola-borat” cu dictatura ceaușistă, în vreme ce adepții „sincronismului” au fost „disidenți” și „rezistenți prin cultură”. Cu aceste învinuiri „morale” au fost scoși din planul vieții publice scriitorii de la gruparea revistei Luceafărul, bunăoară. Este adevărat că unii dintre ei au avut funcții ideologice în cultură, dar faptul s-a petrecut și cu cei din gruparea României literare și a revistelor satelite. Clivajul în cultura românească a început, după opinia lui Mircea Eliade, odată cu Junimea, acutizându-se cu teoria maioreșciană a „formelor fără fond”. Altfel spus, divizarea între „autohtoniști” și „europeniști” s-a născut în valul modern de aculturație occidentală, culminând între cele două războaie mondiale cu teoria sincronismului Iovinescu. Lovinescu a pretins că modelul sincronismului e de sorginte occidentală. Eroare gravă: disputa dintre autohtoniști și europeniști e de model rusesc, fiindcă Rusia a trăit aceeași dramă a aculturației occidentale, inteligența divizându-se între adepții lui Petru cel Mare (sincroniștii) și velicoruși. Situația din România e totuși diferită, fiindcă în sânul generației pașoptiste, cea care a declanșat aculturația, nu a existat o divizare. Junimiștii au mers, în definitiv, pe aceeași cale, fiindcă și Maiorescu, și adversarul său Hasdeu erau europeniști. Ceea ce aduc Maiorescu și Eminescu nou comparativ cu pașoptiștii este organicismul, adică armonizarea ritmului aculturației cu fondul intern al națiunii. De fapt, era dezvoltarea spiritului critic al lui M. Kogălniceanu de la Dacia literară. Însă negatorii arheității românești în procesul aculturației au găsit un prilej ideal de a transforma o problemă de ritm în una ontologică. Așa s-a născut artificiala polemică dintre sincroniști și protocroniști, când ultimii încă nu se numeau așa.

Pagină realizată de
HORIA MITREA

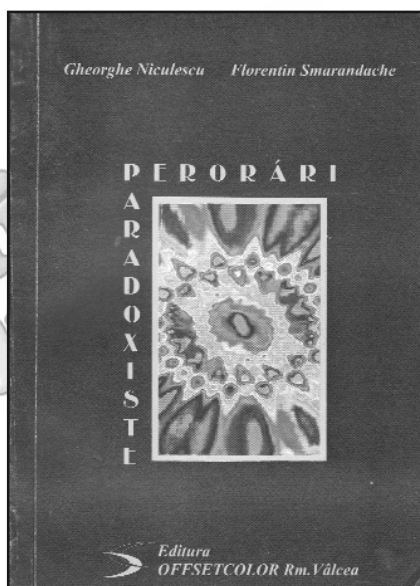
Din biblioteca revistei „Climate literare”

Editura SA Reclama,
Chișinău, 2008

Editura Karta-Graphic,
Ploiești, 2007

Editura OFFSETCOLOR,
Râmnicu Vâlcea, 2007

Poemele de la marginea lumii

Acesta este titlul noii cărți de poezie scrisă de „cronicarul”, cum îi place să se numească, Mihai Antonescu. El a lăsat să se înțeleagă că recenta apariție editorială este doar o recidivă modestă în creația sa scriitoricească. Reiese însă din lectura cărții că nu este deloc așa, că vâna acestui ireversibil boem, mereu romantic și visător nu s-a atrofiet. Dimpotrivă. Se poate spune că poemele din acest volum pot fi puse oricând pe note (Cezar Ivănescu susținea că o poezie bună care poate fi și cântată este veșnică), încărcătura lor de vrăjitorii prozodice asigurându-le chiar și așa o cantabilitate aparte, inedită.

Grupajul alcătuit este fără îndoială relevant în acest sens.

Ion Iancu Vale

Fără martori

Femeie, scrupul nedospit,
Aflat din întâmplare la beție
Ce demon fără milă te-a ivit
Să-mi tulburi clipa orelor târzie?

De ce surâzi privindu-mă cumva
Prin ramul genelor întunecate?
Eu sunt bolnav de vin și fără stea
Pribeag sub cerul lumii vinovate.

Ori, poate ai un pic de suflet
În care să-mi rezem sărutul
Să simt că-n moartea mea-i lumină
Și-n întunerici răsăritul.

Clipe moarte

Calul meu de ger și spumă
Aburind sub stele reci
Taie dealul, frânge valea
Bănuitorilor poteci.

Nu mai știu de când aleargă
Nu mai știu de când mă rog
Eu, plătind tribut speranței
El, potcoavelor zălog.

Nici nu trece, nici rămâne
Frigul ăstor clipe moarte
Primăvara e la tine
Învelită în departe.

De întoarcere

La un cap de pod aş sta
Muică, maică să te-aştept
Până când s-o lumina
Dorul răstignit în piept.

Tot desculţă ai să-mi vii
Cu ciupagul desbumbat
Pe sub ulmi pe sub chindii
Ochii tăi m-au înserat.

Tot pe brumă şi răcoare
Viscolind sub stele reci
Dinspre tine mă mai doare
Muică, pasul tău când treci.

Până când să-mi fii aproape
Suflet mândru şi curat
Eu țin podul peste ape
Numai flori, cum l-ai lăsat.

De demult

E prea târziu şi este frig afară
Un câine latră noaptea de-o sfâşie
Iubito, steaua noastră o să moară
În cerul ăsta fără poezie.

s-au vestejit salcâmii de tristețe
iar luna trece oarbă printre ei
Nici o speranță nu ne dă binețe
Din plânsul tău se-adapă ochii mei.

Cine-i de vină , cine nu mă vrea
Primăvăratec umblet şi drumeţ?
Poteca albă dintre noi şi stea
Mă tot subție până la îngheț.

Degeaba strig, nu-i nimeni să m-
audă
Târziul ăsta-i fără de popas
În rana nopții palide și udă
Numai ecoul nostru-a mai rămas.

Or mai veni curând, iubita mea
Destule nopți cu frigul în spinare
Din ce mai e , din noi și din cândva
Să risipească până la uitare.

Martor la seceriş

Sunt eu prea trist, ori cerului i-e
teamă?

Secerătorii stau pe gânduri toți, și
tac
Prin lanul cu vedenii se destramă
Un abur viu din florile de mac.

De pe tăişuri moartea își desface
Veșmântul ros în pândă și rugină
Adie-un vânt pe inimi și soroace
Suspina-n cer un clopot fără vină.

E lanul tot, o rană spre chindie
Izbăvitoarea noapte nu mai vine
Iar sângele vărsat, fără să știe
Și-a strămutat vedeniile-n mine.

Monolog

Sunt sărac, de tot stigher
Viața uite-o, parcă nu-i
Plugurile ară-n cer
Un ogor al nimănui.

Caii mei s-au rătăcit
În departele de ieri
Pe un drum neîncolțit
Dincotro spre nicăieri.

Și nu-i nimeni să îmi pară
Lacrima un pic mai grea
Din odihna ei precară
Să mai dau și altcuiva.

Târzie toamna

Târzie toamna-și strânge focu-n
Tămâia ramurilor gri

Și-și vând pădurile sorocul
La târguri pentru ânc-o zi.

Pribegitori de frunză rară
Mai jeluiesc pe guri de nai
Pe unde cețurile spală
Poteca hoților de cai.

e-o moarte tristă, nelumească
În trunchiuri fumuiind haihui
Când n-are cine să-i vorbească
Înghețului pe limba lui.

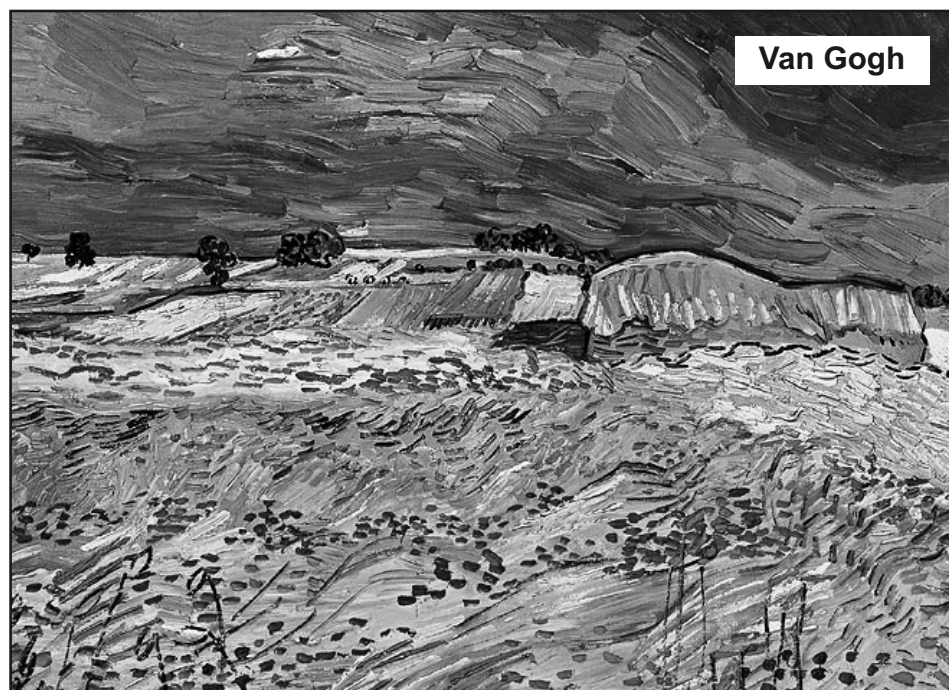
Izgonirea din verb

Surată lună, vitregă iubire
Cum dăm singurătății noastre știre
De câte universuri ne mânia
Între demult și ultima chindie.

Batem în ușa cerului, curatul
De când ne e pe drumuri înnoptatul
Dar cerul nu deschide orișicui
Iar noi nu suntem încă ruda lui.

Tu, ai lumina chipului ciobită
Eu, cămașe de tristeți albită
Mințim să nu rămânem fără rost
În cicatricea veacului anost.

Două singurătăți de tot banale
Gonite din istorii și anale
Ca două lacrimi ce mai ard și dor
În ochiul verbului minor.

Poezia noastră cea de toate zilele

Casa iubirii patriei

Emil Perșa

Intri în Casa iubirii să privești
Pe terasa vieții în cer
Soarele primăverii să-l reântâlnești pe
coridorul
Vântului ce suflă dinspre Mare,
Vii în Grădina cu Crizanteme roșii să te
așezi
Pe Banca trecutului sfânt
Străluminat de Izvorul Fântânii de Piatră
Să visezi în orizont Florile de Tei,

Pleci pe Câmpul Eternității Voievozilor
să
Întâlnești Zidurile Cetății de Scaun să-ți
lumineze
Pașii Muzeul de Istorie a timpului ce
vine reânviat
În Unirea Cea Mare
Urci pe Dealul Dorului de poporul daco-
roman
Sub curcubeul libertății
Să-l revezi în Oglinda zărilor de pace
între Carpați
Și Dunărea eternă în Mileniul Trei,
Te întorci în Pridvorul din lemn de Ste-
jar să iubești
Casa Vieții pe Pământ în orele sin-
guratității
Pe Colina anotimpurilor strămoșești în
Zori,

Călătorești cu Vaporul Sfârșitului de
Mileniu
Să plutești pe Magistrala Albastră spre
Marea
Neagră să ai în față lumina eroilor
Să ajungi pe Mare în orizontul albastru-
lui-azur
Cobori pe cărarea Pădurii voievodale
Să te odihnești în lanul de grâu
Să descoperi în zori pe Câmpia
Română zburând
În cerul urmașilor Stoluri de Cocori,
Te afli în Turnul Medieval al Cuvântului
Să citești Cartea Sărbătorii
Prezentului românesc să dorești
Să strălucească viitorul în ochii copiilor
sub
Oglinzile unui Tezaur.

Valeri Toderici

De ce cristalul, de-l privești

(fragment)

1. De ce cristalul de-l privești
Din toate unghiurile sale
Nici un defect nu îți găsești
Chiar de-l privești la soare

2. De-l iei în mână să-l strivești
Nu poți că-i foarte tare

El e lucios de-l șlefuești
Dar trebuie răbdare

3. Pe toate fețele-i lucios
De știi să-l iei cu buna
De nu, rămâne zgrunțuros
Și-ți poate tăia mâna

4. De ce îl poartă fetele la gât
Sau în cercei, în șiruri zvelte
E pentru că-i curat
Și-l poartă multe fete

5. De ce se pune în inele, oare
Încorporat în aur și-n argint
Se pune pentru că-i un lucru de val-
oare
Și orice fată ar vrea să-l aibă prins la
gât

6. Cristalul este de prețuit
Și dacă-i mic cât un grăunte
La fel de bine e primit
Chiar dacă ar fi și cât un munte

7. Cristalul e la fel de prețuit
Și dacă-i mic și dacă-i mare
El tot la fel este privit
La umbră sau la soare

8. El este transparent și drept
Pe toate laturile sale
El este și multicolor
Dacă e pus la soare

9. El nu stă mult într-un sertar
Că-l și dorește fata
Și iar îl ia, și-l pune-n gât
Să-i lumineze fața

10. Cristalul are șapte fețe
Și toate se reflectă
În toate fețele-i văd chipul
Și gestul se repetă

11. El nu ia apa chiar de-l uzi
El e uscat ca piatra
Dar dacă nu-l ții bine-l scapi
Și plânge-atuncea fata

12. Cristalul ne ajută să vedem
În viață toate cele
Ca să putem deosebi
De-s bune sau de-s rele

13. Cristalul e casant de-l scapi
Și nu-l ții bine la păstrare
Dar chiar și dacă este spart
El tot valoare are

14. Cristalu-n veci nu ruginește
Și peste ani de zile
El tot valoare mare este
Și stă pe lângă tine

15. Cristalul are prețul lui
Și dacă-l ții în ladă
El dă valoare ori și cui
Și îl ridică-n slavă.

Din nimic

Geo Olteanu

...Uite-așa am devenit poet,
Că totul se naște din nimic

Apoi am ajuns și tipograf,
Tot așa, din nimic.
Acum îmi tipăresc singur cărțile,
Ba mai tipăresc și pe ale altora
Dacă au bani. Dacă nu, nu,
Că dincolo de gând
Este numai banul,
Gândul nu mai contează.
Ce să faci cu gândul?
E mai bine dincolo de gând!

- Dar dincolo de bani,
m-a întrebat cineva,
ce mai e dincolo de bani?
I-am răspuns că totul este
Până la bani,
Dincolo de bani nu mai e nimic.

- Ba mai e, mi-a zis el,
Mai e dragostea, dragostea adevărată,
Că ea nu are margini
Și nu moare niciodată!

Ioan Suciu

Privești în oglindă

Plutește-n aerul flămând
Miros obositor de-fără-tine...

Cântecului, - urzicile tăcerii
Bășici îi fac.

Mirarea zgârie cu clipe
Bucuria noastră de a ne ști
Pomi.

Tu - pe pământ
Eu - în cer.

Stea tulbure

În spaimele
Din dulcele domestic
Erau cărări, și stele multrotunde...
Extazul lor n-ar fi putut răspunde
La floarele
Nestinsului amestec.

Târziul duh
Coloanelor se vede
Văzut numai la marile fantazii
Ale culorii, îndreptate-n brazii
Înmărmurind
Durata-n ce se - ncrede...

Necuenit
Amurgul peste glasuri...
Mi s-a părut ori flacăra mă teme
De mine însămi revărsând sisteme
De-nveșniciri
În limpezi, reci popasuri?

Gavril Moisa

La casa albă

Lăcrimează luna în fântâni
Lampa cu gaz, mai pâlpâie în
grindă,
Cuptorul miroase-a pâini
Și-a busuioc miroase-n tindă.

Pe perete mama-n poza veche
Pare-o străină fără glas,
Surâsul ei fără pereche
Același veșnic a rămas.

Aud cum mă recheamă vatra
Precum o muză pe poet,
Să mângâi florile și piatra
Celor ce-n gând îmi mor încet.

La casa visurilor mele
Rămasă-n margine de sat,
Cobor cu noaptea printre stele
La cei ce-au fost și au plecat.

Icoana veche și-afumată

Mai ține veghe la părinți,
Și îngerilor de altădată
Ce au murit cu ei, cumiți.

Cu sufletul de dor împovărat
R nasc în veșnicia de la sat

Trăgând năvodul zilei

Alexandra Dinu

Olimpiu Vladimirov

„Se fură orice
Emoții, adevăruri, certitudini”

Prin cele două volume de versuri, „Semn” și „Identitate”, apărute la Editura Ex-PONTO din Constanța, poetul Olimpiu Vladimirov ne oferă o poematică a sincerității care se detaliază uneori într-un limbaj sugestiv de reverie, alteori dramatic, tensionat de incertitudini și compasiune.

Poemele sunt expresia experiențelor sale, forța gândului pendulează printre pilde, analiza stărilor de conștiință și metaforă; un fericit transplant între real și fantezie spre centrele sale de interes: copilăria, tinerețea, erosul, divinul și

moartea.

Sensibilitatea sa poetică se conjugă cu interferența dintre creația poetică tradițională și spiritul nou de inovare a versului.

„Întind umbra unui nor/până acolo unde/nu mai văd, decât ca un vis/statuile potrivindu-și pașii de dans,/în oglinzile tot mai mincinoase/ale ochilor”
„Precauție”

Olimpiu Vladimirov este un poet metaforic, versul său nuanțat liniștește, creează imaginea unei vieți care nu sare din tipar, de o iluminare singulară, de o mare frumusețe picturală și originalitate.

„Salcâmi-și ciorchinii către cer/Și amețesc luminile pe dealuri/Arșița-i strânsă-n păsări care pier,/Rugina sării cere alte valuri.”
„Singurătate”

sau
 „Mă dor, pe gurile de rai știute/Sevele pădurilor pierdute”

Și totuși, nu este împăcat cu sine, căci, deși se iluzionează, sub presiunea realului devine ironic, echidistant, un revoltat în adâncul său.

„În ferepare sentimentale/Se consemnează drept pagube materiale/Niște mafioți morți./Stâlpii cei găunoși.”

„Repere”

...și un răzvrătit care evadează dintr-un spațiu claustrant impulsionat de propriile sale trăiri și așteptări.

„Îmi apăr armura sfidând floarea reginei/Număr vârfurile săgeților otrăvite/Care au încercat s-o străbată/Și privesc îndelung/Cum cresc umerii fiilor mei”

„Moștenire”

Deseori se întoarce la copilări și la tinerețea „frumoaselor iubiri” – Tandrețea lui este generoasă și fără prejudecăți –

este însăși povestea lui scrisă cu discreție.

„grădina cu iluzii o mai găsesc și-acum.../Copilăria-i ascunsă într-o ladă cu zestre;/M-alintă șoptit jucării din ferestre/Dar viața mi-e-ntr-una doar dincolo de drum;”
„Nici-o vârstă”

Olimpiu Vladimirov se comportă asemenea unui gânditor subtil, ne confesează stări de contemplare, idei, frustrări, obsesii, dar și fapte trăite în care și-a ascuns „sufletul și harul”.

Inginer geolog fiind, trăiește și creează la o margine de cetate românească, la porțile Deltei – Tulcea.

Prodigioasa sa activitate culturală pe plan județean și nu numai se datorează deosebitei sale educații intelectuale, talentului și entuziasmului.

Actualmente este membru al Colegiului revistei „Ex-PONTO” și coordonator principal al Concursului Național de Poezie și Eseu „Panait Cernea” – Tulcea.

„Faptele mele cântărite cu grijă/Stau să înduplece cerul/Într-o așteptare fără sfârșit”

„Atunci”

Olimpiu Vladimirov vorbește prin versul său, cărțile sale, antologiile, premiile naționale și internaționale obținute pentru volumele de istorie literară „Panait Cernea” sunt grefate pe o remarcabilă experiență literară.

Paletă

Cu o nuditate voluptoasă
 Vibrează verdele în depărtări
 Albul își crește spuma-n înserări
 Ca-ntr-un vis de pată norocoasă.

De parcă... (deh, parcă!)

De parcă musteau îngeri în cohorte deasupra dedesuptul și dinlăuntrul cârnii ei, de parcă mă forfecau în-jungheau cu o mie de arginți trădările, neîmplinirile, suspinele, tristețile și aurele schimbătoare-amețitoare de deasupra creștetului ei, de parcă mirosul o luase razna și aduLMeca zăbăuc, când a iasomie, când a mac și salvie tăvălite prin scorțisoară mestecată-amestecată cu Rahmaninov și Chopin , de parcă ieri mă descoperise, așa cum descoperi subit că poți să amușini ploaia când ai gura uscată, de parcă chiar mă iubea ...

...uite așa mă privea uneori! uite așa mă mângâia uneori pe mâini, cântând cu degetele o partitură neștiută, tăcută, răcâindu-mi porii cu buricele degetelor ei, a fior și-nfiorare...și, zău, a zeiască-mpreunare...

Deh, parcă !

Ea cântă, mă-ncântă

Ea cântă, mă-ncântă de uită secunda
 Când îmi împlântă arcușul privirii
 Ea tace, cu vorbele toate rostite

Molatic urcă galbenul furat
 De pe cămașa ruptă-a unei veri;
 Pe roșu-mbujorat ard mângâieri
 Și-albastru-unduior intră-n păcat.

E cerul troienit cu despărțiri
 Sub frigul negrului biruitor;
 Din jocul colorat, provocator,
 Crește o rană vie în priviri.

Rime

Vinul e nou, doar stelele vechi,
 Ard cireșe – cercei la urechi;
 Vinul e nou, plosca e nouă,
 Strugurii dorm în cuiburi de rouă.

Vinul e nou, dragostea veche,
 Bem vârste cu anii pereche;
 Vinul e nou și visele noi,
 Toamna-și întinde perdele de ploi.

Pastel

Mă-ncinge brăul dealurilor sterpe
 Cu arsura arșiței peste privire,
 Iar talpa grea și dură a luminii
 Mă calcă și strivește, în neștire;

Se întetesc sub cer doar remușcări
 Când mângâi despletirile domoale;
 Singurătatea-și taie dulci cărări
 Sfințind înaltul ierbii în ocoale.

Mă dor, pe gurile de rai știute,
 Sevele pădurilor pierdute.

Sebastian Drăgan

Balchik nights

nici măcar mirosul mării nu reușea
 să-mi frângă mersul înspre tine
 nici zâmbetul tău cinic mereu persiflant
 nici cicatricea din suflet supurând a
 urlet căreia eu îi puneam
 sare, zâmbind, nici dansul tribal,
 călcând desculță peste
 cioburile însângerate de așteptare
 hai, că mai e un pic, gândeai, mai e
 o fucking day, o fucking hour până
 când îl voi pierde uita până
 când nici măcar amintirea
 nu mă va răscoli a val, a mal, a zare...

i-am spus că nu-l iubesc și ce caut eu
 aici în brațele lui
 în el în dinlăuntrul lui ardere contopire
 gimnastică ?
 i-am spus și nu înțelege limba asta
 decât cu traducător
 autorizat, nu cu mine, o novice în
 ale flamboaiantelor
 mișcări și sensuri, nu cu mine sfâșiată
 de temeri
 peticită de rictusuri
 de altminteri, l-am avertizat: nu pot iubi
 cât el ma poate
 naște re-naște imagina în neprihănita-
 murdara lui dorință
 să-i spun că-l vreau ? mi-e teamă că-l

strivesc
 mi-e teamă că-i zdrelesc ochii cu frumusețea mea toată
 și nu-ndrăznesc să-i rup în bucăți visul
 peste orașul alb se-așterne noaptea
 mângâierile au gust
 de cocleală amară pe cerul gurii stelele
 sunt spânzurate
 a neputință și între noi atârnă doar
 magia irepetabilă
 în care tu nu crezi în care tu nu vrei să vezi
 răsăritul tremur mă cutremur
 de-nfiorata
 co-tremurare...

your love is better than chocolate, îi cânt
 poate înțelege, poate pricepe deși îl mint
 cu gesturile știu că el mă gustă de-gustă
 pe de-a întreaga, așa cum numai lui mă arăt
 așa cum numai lui mă încăpățânez
 să mă ascund

asa că făcut-am din iarbă legământ la
 Stella Maris
 cerc (să te încerc, Minune !)
 împletit cu scânteii și jăratec
 spre a nu-l desface nicio vrajă
 spre a nu-l rupe niciun căpcăun, zmeu
 sau
 lighioană lumească

a rugă
 M-aplec s-o ridic de pe nori, dar
 mă cern
 Ea cântă, mă-ncântă și-mplântă
 în tâmplă-mi
 Trei uncii de vise cu miros de cer
 dar stingher
 Ea plânge, mă frânge și strânge
 din trupu-mi
 Dorința risipită ,
 iubirea - nghesuită-n ungher
 Ea cântă, mă-ncântă și stă
 să-și ascută
 Cuvântul, că-n rai de cucută
 îs a ei alăută etern

File de jurnal

Niculae Ionel

A începe să scrii fără urma vreunei idei, cu mintea – o moară mecanică pornită în gol, fără semințe. Prinde încet să trepideze podeaua și să crească vacarul până la asurzire; vânzoleală încolo și-ncoace pe scări, roți mari și curele-n mișcare și o sită trasată frenetic – totul stărnit să verse nimicul în sac. Apoi semintele – năvala cuvintelor, și un gând, ca prima picătură născută în nor, ca întâia lacrimă strivită-ntr-o pleoapă și rostogolită până în barbă. A trudi la o carte. Multă vreme nu am îndrăznit să scriu. Mi-a fost teamă de soarta cărților mele. În copilărie, când cumpăram ceva de la cooperativă, „ne băga pe gât” vânzătorul din broșurile și cărțile partidului, destul de ieftine. Nu le citea nimeni în sat, „propagandă, dă-i dracului”. Le puneau oamenii sub tigaie, absolut noi, sau pe oala cu lapte în dulap. Aprindeau unii focul cu ele, cu o picătură de gaz, dimineața, în sobă. Am crescut până-ntr-o vreme crezând că asta e soarta tuturor cărților fără valoare – sub tigaie, înnegrite, șclite, vai de ele, și pe oala cu lapte, în loc de capac. Pe celelalte, bune, le-am descoperit ceva mai târziu, la biblioteca comunală, la școală. Erau Eminescu, Creangă, Sadoveanu

Joules Verne – cu vraja lor copleșitoare, la care nu îndrăzneau să aspir scriind mult mai încoace. A trudi la o carte, ce bucurie, ce chin.

Caut fraza care înflorește, care capătă o anumită vibrație intrând chiar și în faptul banal ridicându-l în slavă.

Dobor zarzărul. Cade ca un moșneag istovit. Mi-e milă de el. Îi desprind cu greu, dintre ramurile încâlcite, singurul cuib de gugustiuc. Uimire! – se dovedește a fi clădit din crâmpoșe de sârmă, un ghem încurcat, plin de fulgi. Îl țin în mână hamletian, gândind că, Doamne, până și aici a ajuns pervertirea! Pe drum trece un popă, figură cunoscută, călare pe o bicicletă ruginită, scârțâitoare. „Păi da, îi aruncă cuiva, de ce nu vin? Pentru că lumea nu plătește”. Aflu că se duce la ai lui Ciulete, unde se strâng din jur bătrâni mai neputincioși, la spovedit și împărțit; bombăne, nu-mi spune de ce. „Fii liniștit, tată, fă-ți biserică în suflet, nu te mai zbu-ciuma!”. „Așa zici tu, măi copile? Dacă tu spui asta, oi face ca tine!”.

Cred că Emil Constantinescu a pierdut în înfruntarea radiotelevizată cu Ion Iliescu. E impresia mea de om neangajat politic. Rămâne de văzut cât atârnă dorința de schimbare. O bătrână, ajunsă cu mare greutate în fața ușii unde trebuia să intre a vota, îmboldește iritată cu bastonul spre portretul lui Emil Constantinescu: „Ei, tună ea, eu nu-l pot suferi pe acesta! Când îl văd cu barba aia ca un mătușoi, mă apucă năbădăile, mor! Parcă-ar fi un țap!”. Cineva însărcinat cu ordinea îi face

îngrozit semn să tacă, „nu se cade, nu e democratic”. Bătrâna nu se sinchisește, intră mătăhălos pe ușă și își continuă acolo, lângă urne, „campania electorală”, aruncând alte măscării împotriva bărbii și rotind, într-o gesticulație periculoasă, un baston noduros cu măciulie. Râd în mine, gândind că, „până și o barbă poate deveni criteriu electoral”.

Cum pot uita – Radu și Lina Piarcă, moșul și baba copilăriei mele, coborâți direct din povești pe ulița noastră. Căsuța lor țărănească – două încăperi despărțite de tindă, cu prispă lutuită și ferestre spre drum, în arcuț înșorit al zilei – mai stă încă în picioare. A încăput pe mâna unor țigani din lază, care i-au pus pe foc parmalăcul de brad, i-au bălțat stâlpii de lemn și pereții, cândva albi, în culori țipătoare. Au păraginit totul în jur; uluca la drum nu mai e. Un singur lucru i-au păstrat noii stăpâni, cu prisosință aș spune – focul vetei din tindă, că n-au aragaz și sunt mulți puradei. Fie caniculă sau ger de crapă piatra, un mic iad se petrece acolo. Limbi de văpaie, în nimb de scânteii și trosnet de crăci, ling harnic fundul căldării. Veselii locatari au statornicit ceva pe aici de șatră veche. Un iz de fum ca de cort. Câteodată, se lățește în aerul curții, stârnind, bănuiesc, nostalgii olfactive. Casa cu acoperiș ciuruit și horn hârbit e, cum se vede, precum o bătrână femeie, siluită să ducă, cu mădulare ruinate, o viață intensă.

„Măi dragul tatei, vezi că dădui la moară, lui Mielu, un săcotei de porumb. Trecu cu căruța p-aici în dimineața asta.

Uite-l acolo în tindă, îl aduse mai adineauri abia măcinat, plic cu mălai. L-am ales, să știi, numai bob românesc. Ia și tu cât ție pofta, că te știu mămăligar.”

De dimineață bătea rar și în dungă clopotul de la biserică. „Cine a murit?” a întrebat unul. „Cutare”, a răspuns rece și silnic altul. „A”, face cu lehamite primul, ca în fața unei întâmplări banale. „Necreștinească atitudine, mai ales într-un sat”, gândeam. Mai adineauri, așteptând autobuzul de București, văzui că se apropie pe șosea ceva destul de anapoda. Unul ducea degajat o cruce pe umăr, urmat de o căruță trasă de un cal, iar la doi pași de fundătoare, un preot în odăjdii și doi bărbați. Când s-au apropiat bine, am văzut în tronul căruței un mort lungit în coșciug, fără o floare. Cei trei m-au salutat cu voioșie, vorbind întruna între ei. „Dumnezeu să-l ierte!” – le-am răspuns. Unul dintre bărbați ținea pe umăr, cu ostentație, ca la paradă, o cazma. Acesta a mișcat din unealtă, rânjind în semn spre mine că de asta are parte, gata, s-a mântuit cu el. Singur calul, cam costeliv și neșesălat, trăgând cu capul în jos, părea a fi atins de mila celui din coșciug. Acum, în mașină, știind despre cine e vorba, nu știu ce să mai cred, e prea aspru judecat – un rățacit și el prin lumea asta a noastră; atât l-a dus capul să facă și să fie, doar n-a omorât un om. Doamne, atât dispreț n-am văzut niciodată!

Fragmente din volumul „Scrisori din toate zilele anului (Jurnal – 1992)”, în curs de apariție la editura Bibliotheca.

Genetica, Morala și Responsabilitatea Umană

Dimitrie Grama

Cele mai recente studii antropologice bazate pe descifrarea și cunoașterea codului genetic uman, demonstrează ca toată populația terestră actuală este urmașii direcți ai unor strămoși comuni, care acum vreo 70 – 75.000 de ani, au parasit Africa Centrală, colonizând restul Pamintului.

Nu exista nici un dubiu în această privință și deci, indiferent de culoarea pielii, forma obrazului sau a ochilor, statura, limba vorbită, credința, obiceiuri, etc., noi suntem membrii aceleiași familii, suntem cu toții frați și surori.

Oamenii între ei, de exemplu; indienii aztec și maramuresanul sunt genetici identici, deosebindu-se între ei mult mai puțin decât se deosebesc genetic doi cimpanzei din aceiași pădure.

Biblia, în mod simplistic, are dreptate când spune că toți ne tragem din Adam și Eva, dar din pacate scrierile biblice au fost, de la început, puternic influențate de prejudecii și impurități, diferentiind triburile umane, promovind doar unele din ele, în detrimentul altora. Acest fel de gândire și de acțiune, reprezintă bine-nțeleșul un „pacat” de etică și responsabilitate umană, deoarece categorisind în mod subiectiv materialul uman, scrierile biblice, pe care se bazează multe alte scrieri ulterioare, au ingaduit, poate chiar stimulat nasterea discordiei umane.

Vrem ori nu vrem, orisicine dintre noi este și puțin african și puțin chinez și puțin eschimos și puțin tigan, francez, grec sau polinezian. În fiecare din noi salasuiesc aceleiași calități și defecte

umane. Pe aceiași bază materială ne-am clădit, în timp, zidurile de protecție, tradițiile, credința, moralitatea și mai ales prejudeciile.

Izolarea geografică, ignoranța și spaima a fortat ființa umană să gasească mijloace eficiente de protecție fizică și spirituală, mijloace scuizabile de expansiune, urmărind doar un singur scop, în fond genetic predestinat și determinant, acela de supraviețuire.

Nu cred că ființa umană a făcut ceva rău din pură „rautate diabolică”, ci a făcut ceea ce ea a considerat ca este necesar să facă la momentul potrivit ca să-și poată asigura ei și urmașilor ei, viitorul.

Sunt convins că omul normal a fost întotdeauna constient de „raul” făcut altora și poate de aceea, obligat fiind de o conștiință incarcată, chiar dacă aceasta se gasea la nivelul subconstientului, omul „și-a fabricat” diverse moduri de a-și scuza și legaliza actele comise, indiferent de perversitatea sau grozavia acelor acte.

În fiecare din noi salasuiesc atât „binele” cit și „raul”, as putea spune, în perfectă armonie și de aceea orisicine, cu cea mai mare usurință poate discrimina „raul” de „bine”, recunoscându-l în arsenalul propriu de calități și defecte. Noi „stim” când tiganul „fura”, deoarece și noi avem potențialul furtului, al aca-parării de bunuri materiale, bine sadit în adincuri, pe care citeodată nu dorim, din diferite motive, să le recunoaștem, dar care există.

Dar de ce oare ne scandalizăm când un tigan fura, de cele mai multe ori din motive de saracie lucie, o gaină, un

portmoneu sau o mașină și nu ne scandalizăm când un director, un ministru sau un presedinte fura o țară întreaga? Este oare mai acceptabil din punct de vedere moral să te indentifici cu cei care fura nefiind în fond nevoiți să fure pentru a supraviețui? Într-o societate normală, de la cine ne așteptăm în primul rând să dea dovadă de Responsabilitate, de la un tigan sau un prapadit needucat, sau de la cei aleși să fie Exemplu și să Conducă un popor?

De ce ne scandalizăm doar atunci când un descraierat oarecare tilharește și ucide unul sau un număr foarte limitat de oameni, dar asistăm indiferenți, ba chiar contribuim cu trup și suflet la diversele războaie care pot decima o populație întreaga? Care sunt criteriile de selecționare morală a concepului „Responsabilitate” contra „Iresponsabilitate”, sau trebuie pusă întrebarea dacă există cu adevărat astfel de concepte?

Din punct de vedere genetic, totul este foarte simplu, deoarece informația pur genetică ne obliga, în fond, să urmărim cu orice prăt doar un singur tel: Supraviețuirea.

În primul rând supraviețuirea unui anumit individ contra altuia și apoi supraviețuirea unui grup de indivizi contra altor grupuri, deoarece genele care alcatuiesc un individ oarecare, uman sau neuman, „știu” că șansele de supraviețuire „în grup” sunt mai mari decât cele ale unui individ singur și izolat.

Genetica poate explica foarte bine voința anumitor grupuri de oameni de a-și crea o „identitate” proprie, specifică, în speranța de a-și consolida șansele de supraviețuire în concurența cu alte

grupuri umane.

De exemplu, evreii susțin că sunt „un popor ales” și își apara cu ferocitate discriminatorie „modelul” lor propriu de apartenență fizică și spirituală, care, spera ei, le asigura supraviețuirea. Crestinii, musulmanii, au dezvoltat pe aceiași bază ideologică programele lor proprii de apartenență și de supraviețuire, la fel ca și hindusii, aztecii sau budistii.

Întrebarea care se pune este: când și cum au apărut anumite conduite de responsabilitate etică și morală care au contra-balantat într-o oarecare măsură tendința naturală de „razboire genetică”, războire generată în mod automat de dorința oarbă de supraviețuire a genelor care constituiesc un individ.

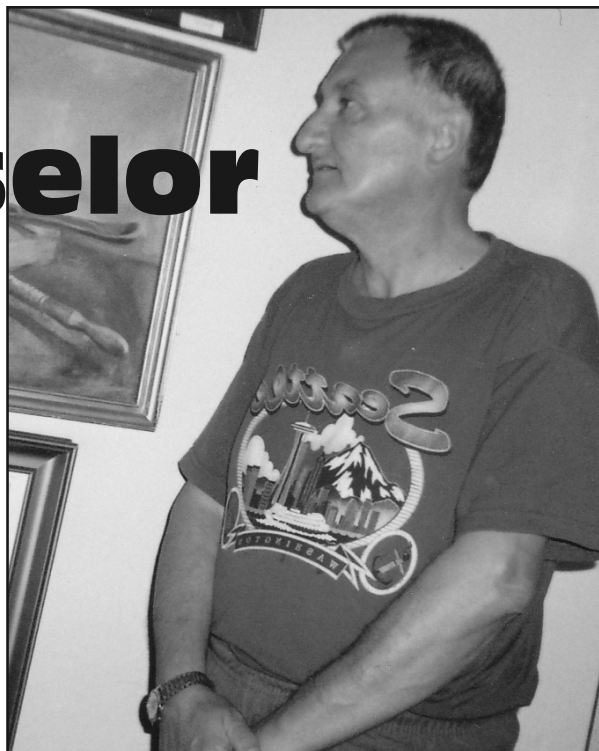
A fost oare ființa umană de la sine putere, capabilă la un moment dat să-și dezvolte funcții cerebrale atât de avansate încât să poată controla reflexele „primitive” genetice de supraviețuire, sau în tot acest proces a intervenit o forță „divină” care a obligat ființa umană înspre o altă atitudine, o altă evoluție?

Studiind istoria umană, războaiele religioase și actualele neînțelegeri bazate pe diverse doctrine politice și religioase, am impresia că ființa umană încă nu a reușit să „descifreze codul divin” al unei etici și responsabilități superioare și, din pacate, se afla în continuare în stadiul primitiv de spaimă și nesiguranta genetică.

Adevăratele însușiri de adinca responsabilitate etică și morală raman încă să fie descoperite de marea majoritate a omenirii.

Arca frumoaselor vise de vânzare scena 4

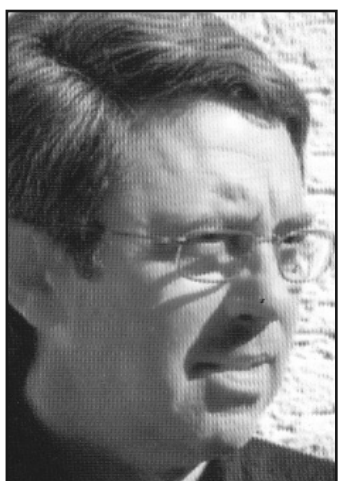
Al. Florin Țene

(Cocuța se așează pe scaun, picior peste picior. Își aprinde o țigară.)

Cocuța: Alo... ! Mai ești pe... fir?... Mă bucur... Ne mai trece timpul... da... da... oricând poți veni. Dacă nu e șeful... mă găsești pe mine... Depinde câți candidați vom avea... Sigur... pe cinste. Condiții!? Inteligență, abilitate de comunicare, cultă, plăcută... Eeee... ! Nu exagerez... Nu este vorba de... manechină. Am spus... plăcută, și... pe deasupra, în limita convenționalului, cu notă de... bună purtare... Nu... nu... , nu o sfântă, dar, nici să fie de aceea intrată în... gura târgului. Da..., sigur... Confucius în Cartea sentimentelor, din care ai citat... este un moralist pe care îl acceptăm și azi. Însă, (după o pauză), o femeie trebuie să facă tot ce-i cu putință spre a avea o bună purtare. Da... așa este... am citat din Frumosul om tânăr, actul 1, scena 111, de Alfred Capus... (își schimbă piciorul peste celălalt și stinge țigara în scrumiera de lângă telefon). Acum... înțeleg de unde ști citatul... Studentă la teatru... e altceva... Poți să te dedublezi. Chiar să joci teatru în fața clienților. Să-i „vrăjești” să cumpere „visele” noastre. Frumos ambalate... și cu chipul idolilor. Ai dreptate... concurența mare o avem din partea televiziunilor. Diversificarea programelor ... și videoclipurile transmise ne... fură... , dă-mi voie să spun așa... , din clienți. (După o pauză, în timp ce își aprinde o țigară.). Scuză-mă! Am aprins o țigară. Da... da... interesantă idee. E bună observația. Cu cât televiziunile... „injectează” această nebunie a videoclipurilor, ele devin asemeni drogurilor... o necesitate. În felul acesta... „drogații” muzicii, să le spun așa, vin la magazinul nostru să-și cumpere... „drogul”. Bună idee! Observație fină. Am să-i spun patronului. Drept să-ți zic... nu m-am gândit la acest fenomen. Ai mai lucrat în acest domeniu? ... Nu! ? ... O să înveți.

Greul este în faptul că trebuie să stai opt sau zece ore în picioare... Apoi... să lași un client... să te oprești din explicații, să fugi la Casa de marcat, să încasezi banii, de la alt client ce așteaptă să plătească... Ce spui!? Da... asemeni unei consultații la... psiholog. Ce zici? Melomanul, indiferent ce muzică îi place, este un...bolnav. Aha...Aha... (râde cu poftă). Da... da...îi administrăm "droguri" de care are nevoie. Sigur... din discuțiile, cum spui, cu clientul, aflăm subtil, stadiul... "bolii" lui și astfel îl îndreptăm... spre raftul cu CD-urile... preferate. Sigur... toate incluse într-un fel de... povață. Vorba lui Shakespeare, în Hamlet... așa cum zici. Povețe ia, dar judecă tu însuși. Da... actul întâi... scena trei... Eu!? ... Inginer. Am fost colegă de an cu soara lui Arcadie. Nu... în domeniul meu n-am găsit. Nu vezi... industria grea a dat faliment. Specialitatea? Zici... ? Turnătorie. Aaa... nu la secu... în metal. Pe atunci eram studentă în anul întâi. Da! Unde rămăsesem... ? Aaa... la povață. (După o pauză). Povața este un sfetnic și legea o luminează, spunea Solomon. Iar... îndemnurile care dau învățătura... sunt calea vieții. Aaa... nu mă flata. Le mai știu și eu din ... școală... din auzite... De citit... nu prea am timp. Așa este cum spui. Dar să nu ne împănăm. Noi... totuși... dăm învățătură clienților noștri. Nu uităm. În ultimul rând suntem... simpli vânzători. Dar... nu oricare... de vise... la... Arca frumoaselor vise de vânzare. (După o / pauză în care trage din țigară). Te aștept să ne cunoaștem. Când vii? Măine! ? Și astăzi, poate?... Bine... închid, că joacă dirindeaua, cred, de nerăbdare, patronul în magazin. Nu-i prea place să stea acolo. Pa! Te aștept! (Pune receptorul în furcă. Stinge țigara în scrumiera j și se îndreaptă spre ușa ce duce în magazine).

Ioan Baba, Novi-Sad

În strada mare

În adâncul tăcerii
de soare
în strada mare
în privirea sonoră
Nechezatul cailor
Tropotul lor în vălă-
tuci de praf
Scârțâitul trăsurilor
ticsite
Și țipătul dureros al
gâștelor
Și pocnetul biciului
Și tălăngile-n ono-
matopei
Tot mai puțini țărani
Cu frunțile înecate-
n sudoare

Imagine cosmică

Când rădăcina prinde trup
În fața casei printre sânzieni
Cu altă rădăcină se-mpletește
Sporind șansa de-nălțare-n timp
E un gutui cu o gutuie
Se-ntinde o ramură
Și alta se întinde
Ca un pom al vieții
Din sărutul lor atunci
Mai crește un sărut
Ce încolțește-n sunet de potcoavă
Spre cerul oglinzit în apă
Se însorește o galbenă gutuie
Și un gutui cu buzele-i gălbuie
Imaginea lor cosmică
Limpede și pură curge
Crește-n bolta-ncoronată din fântână
Ca un izvor de temelie al casei
În timp ce ea devine viață
În inima pământului albastru
Vântul le răsfăță cumpăna-n balanță.

Cezar, faraonul Moldovei

Cezar Ivănescu

Ion Trif Pleșa

Să strigăm cât putem de tare, să-i fie de bine Poeziei române! Copacii Moldovei, amari atâta amar de vreme, au ieșit din cercurile lor, la 15 ianuarie 2000, când s-a aflat că poetul morții, Cezar Ivănescu, a străpuns baricada. Victoriosul! Are Moartea pe mână, în sfârșit o poate boci din toți cei 25 de milioane de lei mioritici încasați ca Premiu la Ipotești. Cezar, acesta faraon al Moldovei, a biruit, Pe antiromâni îi așteaptă un post lung de mirungeri negre.

În 1983, dând urâtul la o parte, Cezar sărbătorea Doina lui Eminescu, la București, în public, fără să aibă cineva curajul să se atingă de el. academicienii făceau spume la gură analizând pe toate părțile Luceafărul și Sara pe deal, atât, Doina fiind exclusă de pe limba lor.

Cezar din Bârlad. E singurul poet român nenorocit de Mihai Eminescu, poetul național i-a dat și lui din cititorii săi! Fără folclor în suflet zi și noapte, îți frângi gâtul dacă îndrăznești să te apropii de Cezar Ivănescu. Nu ești creștin, nu-l vei putea înțelege pe deplin. Din opera lui te suflă India, Apocalipsa, serii de Meșteri Manole, arginții și Maria...

Dușmanii acestui mare poet își înghit decretetele contra lui. Unde-i, întreb, algoritmul politic după care s-au împărțit premiile literare în ultimii ani la noi? Nu mai e, l-a mâncat fratele nostru, lupul. Anul 2000 a făcut dreptate, dezghețând bătrânețea în bătrâni și tinerețea în cei tineri.

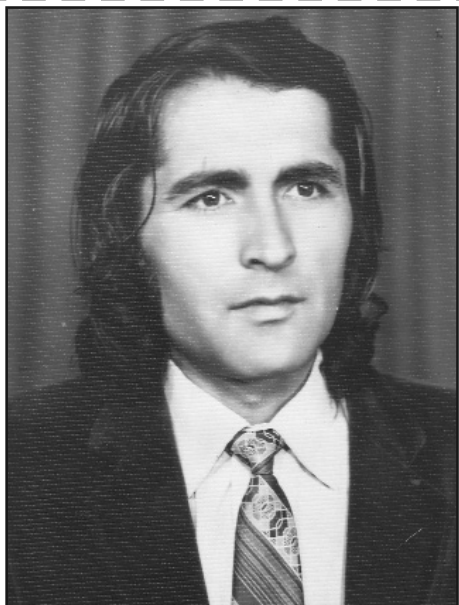
Cezar, un sfânt. N-a fost în pușcărie, dar arată de parcă ar fi stat închis în ultimii zece ani. Lacrimi nu are. Le-a transferat pe toate în roțile care zdrobesc ciolănașe de poeți:

*pentru noi, moldavi orașe
ne-ai dat trudă și ospicii
ne-ai sfârâmat la ciolănașe
sub tramvaiele de-aici.*

Un nebun. Criticii îl hulesc, îi recomandă să se interneze în sanatorii din cele desemnate poezilor damnați, îl dau scârbiți la o parte, îl calcă în picioare – iar el, sfidându-i, stă la taifas cu Moartea. Nicolae Manolescu e cel care i-a făcut referat bun la volumul Rod, deschizându-i ușa la intrarea principală în literatura română. A avut mână de aur, în 1968. peste vreo patru decenii, „recunoscător”, Cezărică i-a dat „câteva capuri în gură”, din partea sa, ca ocnaș în Poezie. Acesta este el, disprețuiește muritorii.

Născut la 6 august 1941, la Bârlad, mama sa se nume Xantipa, premiul de azi trece cu fierul înroșit al poeziei sale prin România, însemnând-o. E, după Mihai Eminescu, singurul poet român pe care îl dor mâinile „de scris”.

Paradox, nr. 1, 2000

Romulus Gandy Georgescu

G o l g o t a p o e m e l o r

La căpătâi de-NTUNEREC, la căpătâi de LUMINĂ, Palleoiubito-Neoiubită, te-așteaptă: POEMUL ACESTA!

I. Dintotdeauna n-ai vrut să te asemeni cu mine/și ți-ai însământat și-apoi chiar cultivat și chiar recoltat/vai, acea sălbatec-satanică viclenie/în jocul cult-incult și-ocult/vai, Doamne: joc ce nici o clipită mie nu mi se cuvine/și, mai ales, de ce NU se mai termină/deși iat': urlete ca din focul Gheenei se mai

aud/și tot se mai adună și tot mai sunt presubt lama de Pământ/căci colții Lupilor Vremuirilor/vai văzumu-i: îs tot mai de-aproape/și Calea li-i făr' de hârtoape/și-s Numai înecuri pe Ape/și iar și Inima Ta, Poemule,/și Inima Mea blestemată/vai, tot Acolo/în Pădurea aceea nebună și ingenuncheată/ay, Predeziubito,/te miruie și-așteaptă,/Te așteaptă!...

II. Dar de-o prea Nesfârșită Târzie/TUO aluneci amar-surâzătoare-Liliachie/vai, prin zi-Noptile tale/mereu ca Adamicele Mere preinterzise și Mie (ce felu-i ast' de Blasfemie?!),/și până și Ție, POEMULE-Poenimic (vai, antilirică Simbrie?!)/și astfel 'am mai rămas să rățăm bezmetici prin Lumine Divini-n

Cale/cu praf pe călcâie de pe Muntele din Pupilele Mele/ca Două înstrăinate Animale:/fiecare în colțul din cuștile sale/așezați cu grijă Ancestrală de mâinurile Altoră/încât, iată, bate Ceasul că s-a făcut de Ora (Vieții și a Morții Turturoa?!)/când TUO aluneci mereu străluminătoare prin Noapte/când EU mă văzum mereu întunecat de timp cu Lumine-Necoapte!/vai, voi îngeri Arhangheli, Heruvimi, Serafimi: Egala Noastră Soarte-Parte/Nici că se poate mai raic a se Desparte (?!)/...Și-aici nici POEMUL nu mai poate face nici un dram de Dreptate!

III. Căci vai, și toate-n Lume Acesta/Deziconoclastă!/alcătuite-s Strâmb de la-nceputuri cu Pre-Rău și

Non-Bine/încât astăzi și SOARELE abia le MENȚINE,/pe Umbra Luminii/'dup' Umbra Noptii/în, Doamne, Poemul Acesta/Lor/de măcinare Martor/și-aici Căpătâi/ca-n Ziua cea Dentăi/strigându-mă/din Genetica Turmă/'- Hei, TOULE, rămâi, mai rămâi,/încă o zi, o mai singură zi/și va fi ca să știi, și vei ști/cât în ce fel cei Dintâi:/cei de pe urmă s-or fi/iară pre aceia din urmă: cei din urmă se vor dezPământeni!/Post-Armaghe-doni!...

P.S.: Așadar, Palleoiubito, mai Așteaptă o Zi, o Singură de Zi, și Poemul Acesta îți va parveni/și te va Neoiubi,/și te va Sexi/cu Sexul-Sex-Adamic cel Dintâi,/Edemic-Endemic!

Gabriela Melinescu

Cer de toamnă

S-au oprit în vară păsările lumii... Zborul lor pe față urme mi-a lăsat Au ajuns în soare și-au trecut de Soarele cu chipu-nsângerat. Îți cuprind văzduhul-albastru din privire, Păsări, păsări-ochii-ți săgeată lin

s-au oprit în vară păsările lumii... O, întoarceți ochii către cer, puțin.

Strada

Pietre și garduri frumos încrustate, Mâna mea își continuă gesturi în voi... Noaptea sunt casele de lumină inundate Ziua stinge focul repezitelor ploii. Oamenii trecu cu plasele pline de

pepeni Soare de vară rămas cu uimire. De n-ar fi frunza pe care mi-ai dat-o Totul ar fi o-nchipuire. Îți sărut umbra rămasă pe zid, Ochii desenați doar de mine - Cum te-am găsit din atâția oameni trecând, Cum ai venit din atâta mulțime. Bluza îmi arde pe umeri, strigând; Poate să ningă în alb de iubire, De n-ar fi frunza pe care mi-ai dat-o

Povestea lui Policarp Resteu și a năpraznicei sale fobii

Ion Ianu Vale

Vocea crainicului rostea ultimele cuvinte ale dizertației despre microbi: „...de aceea trebuie să fim extrem de precauți, microbii invizibili și innumerabili plutesc în aer, în apă, se găsesc pe alimente, pe lucruri, ei sunt pretutindeni unde sunt oameni, plante, pretutindeni unde este viață, așa că...”

Policarp Resteu, funcționar la Căile Ferate, răsuci butonul radioului ce-i rănea timpanul. Gestul fiind cam brutal, aparatul căzu de pe măsută. Asta-l înfuri și mai rău. Li trase un șut de-i împărăștie măruntaiele pe podea. Se aplecă să-i ridice carcasa golită, dar se răzgândi zicându-și: „Să știi că și pe asta sunt microbii”. Îl împinse din nou cu piciorul și o zbughi afară rumegând în minte: „Trebuie, trebuie, trebuie să aduc pe cineva să șteargă, să speie tot. De când mi-a plecat nevasta, apartamentul ăsta a fost invadat de microbi.”

Căută o femeie, o aduse acasă, îi explică amănunțit ce avea de făcut, după care intră în baie să se spele. Văzu niște muște ce bâzâiau între pereții albi. „Și ăștia sunt purtători, așa zicea ăla la aparat!”. Ațâțat, înșfacă un prosop și începu o vânătoare turbată în spațiul strâmt al băii. Câteva se refugiaseră deasupra rezervorului WC-ului. Hotărât, se sui pe cadă, învărti ștergarul și, poc!... alunecă în cadă cât era de lung. Se ridică după un timp, amețit și icnind.

Se privi în oglindă. Pe frunte avea o rană sângerândă. Ieși în goană din apartament urmărit de privirea uluită a femeii. Ajunse la circa sanitară. Acolo, o soră tinerică, ascuitându-i bălbăială neinteligibilă, se apropie să-i facă toaleta plăgii. Policarp sări, îi puse felcerii palma în piept și-o întrebă precipitat: „V-ați spălat pe mâini? Să nu puneți așa mâna pe mine!” Fata îl privi intrigată și, punându-i nervozitatea pe seama durerii, vru să-și continue treaba. „Să nu puneți mâna pe mine până nu vă dezinfecțați, acum, în fața mea! Toți sunteți saturați de microbi!”, continuă ampoliatul, îmbrâncind-o pe biata fată care se retrase încet, cu gândul să anunțe medicul de gardă. „Ăsta-i nebun!”, își zise ea. Policarp întui primejdia și o zbughi din cabinet. Rătăci un timp pe străzi, urmărit de privirile suspicioase ale trecătorilor și, simțindu-și stomacul hărțuit de foame, intră într-un restaurant. Comandă ceva de mâncare, iar când ospătarul aduse tacâmul și pâinea, îi studie avid mâinile. „Dumneata îți speli mâinile înainte de a servi la masă?” Chelnerul îl privi nedumerit, continuând să așeze masa. Eroul nostru îi împinse cât colo mâinile de pe fața de masă, tipând furios: „Pleacă! Du-te și te spală imediat, altfel nu-și permit să mă servești!” Vecinii de la celelalte mese priveau curioși scena. Chelnerul își ieși din fire și-l împunse cu arătătorul în piept. „Ieși afară, bețivule! Vii aici în stare de ebrietate și mai faci și scandal!

Acum chem sectoristul!” Speriat, Policarp Resteu plecă nemâncat.

Alergă, alergă... dar foamea nedându-i pace, intră într-un magazin alimentar de unde cumpără pâine, salam, brânză și cu pachetul sub braț ieși din magazin. Nu merse mult și-l fulgeră un gând: „Pâine, salam, brânză - astea sunt făcute de muncitori, oameni simpli care nu prea fac caz de igienă”. Aruncă pachetul într-un coș de gunoi și, amețit de foame și de gândurile negre ce-i roiau prin minte, se îndreptă cu pași nesiguri spre casă. Aici plăti femeii care își teminase treaba și se întinse în pat, gemând obosit. Foamea îl chinuia acerb. Se sculă, se duse la frigider, îi privi sceptic interiorul și-i trânti la loc ușa, gata s-o rupă din balamale.

Se așeză din nou în pat, cu lacrimi în ochi. „O, Doamne! Totul este incert, murdar, infectat... Ce să mă fac?”

Ce să mă fac, Doamne?” Chinuit, epuizat, adormi imediat.

Se trezi după miezul nopții, lac de sudoare și dărdâind, Visase. Se făcea că microbii - care în visul lui luaseră forme de monștri hidoși, imenși - dansau în jurul lui cântând: „Eu sunt virusul dizenteriei și am să-și fac praf intestinale!” „Eu, al hepatitei și am să-și distrug ficatul. „Eu, al tuberculozei și am să-și găuresc plămâni!”... Policarp sări din pat. Foamea cruntă ce-l chinuia dădu în sete. „O să fierb niște apă și o s-o răcesc în frigider... Dar în ce? Vasele spălate de femeia aceea precis sunt

pline de microbii de pe mâinile ei de țarancă ignorantă”. Pregăti aragazul și puse pe el o oală mare, plină cu apă. Când o văzu clocotind, aproape opărindu-se vărsă apa peste vasele îngrămadite în chiuvetă. Mai răsturnă peste ele și o cutie de detergent și cu o cârpă curată începu să frece crățiți, linguri oale... Nu ierta nimic! Terminând cu vasele, veni rândul lenjeriei. Goli și-fonierul, sertarele toate, trase carpetele de pe pereți, adună covoarele și, dezbrăcându-se până la piele, grămădi totul în mijlocul casei. Dădu drumul la robinete și începu să arunce sodă și apă fiartă peste tot acest talmeș-balmeș.

Zorile, spărgând turbata noapte, îl găsiră pe neobositul Policarp spălând, frecând, răsturnând... Vecinii treziți de zgomot, văzând apa ce năvălea pe sub ușa învălăuită în aburi a ampoliatului, intrară peste el și încercară să-l liniștească. Dar el nu vedea, nu auzea - gol pușcă, spăla întruna. Cineva dădu un telefon. Nu după mult timp, se auzi sirena Salvării. Câțiva inși îl luară, mai mult pe sus, învelit într-un cearșaf și se îndreptară spre ambulanță. Ud, murdar, opărit, cu privirea rătăcită, purtând încă în mâini o cârpă și o bucată de săpun, fu împins în mașina ce demară imediat. Un timp vecinii putură urmări duba ce se îndepărta și pe al cărei geam pe jumătate vopsit se vedea o mână frecând-l cu o cârpă de zor.

Noiembrie 1985

Alexandra Mocanu

Jurnal alb

Pleoapele asfințitului se nchid pe nesimțite dăruind lumii o rece și întunecată noapte. Popas în loc spre necuprinse zări. Aștern la picioarele firescului azi o seamă de trăiri, de frământări adolescentine. Mi-e dor să mai cred în povești și în mituri, dar simt că sufletu-mi se recompune adunând sloiuri de gheață și preschimbându-le în apă pură.

Sub lampa ce pâlpâie greoi îmi ating gândurile cu pana de recunoștință. Un alb crud de gheață îmi stăpune învelișul firii ajungând undeva în liniștea mea și transformându-se în crini. Împovărată cu muguri de iarnă și trăiri superficiale aștept ca timpul să acționeze în favoarea mea.

Timpuri

În lumini de un alb obositor culeg ramuri de viață... În sufletu-mi s-a strâns iarăși cortina. E închisă vremea amintirii, și un dor nebun de ducă se naște-n mine. O singură oară, o oră scursă alene dintr-o viață sugrumată. Cuburi de trecut se încolăcesc de umerii mei lăsându-i goi și tremurânzi.

Un farmec stânjenit de culoarea lumii s-aștern pe chipul Mariei. Zig-zag în răsunet de cânt al melodiei vechi... Ea surâde printre lumini stinse purtate-n vânt de un lung apus. Voia să soarbă picătura din ochii lumii, să se înece în nălucirile ei.

... O viață aruncată-n colțuri uitate de o Marie părăsită.

Eu eram Maria atunci...

Musca

Sunt muscă... Captivă la mijlocul geamului în care se propagă o lumină ce mă orbește... sunt frântă de oboseală. Un picior l-am pierdut...

Încerc să mă eliberez, dar cad mereu... sufăr... cred că o să mor... nu pot să merg mai departe și cu toate acestea libertatea e atât de aproape. Ce n-aș da acum să mai pot fi odată liberă, să mai zbor o secundă. Îmi vād sfârșitul cu ochii, înaintea lor îmi apar frânturi de amintiri... eram un pui ieșit de curând din ou... Zburam veselă... bâzâiam fericită pe oricine... acum mor...

POATE ÎNTR-O VIAȚĂ VIITOARE VOI FI OM...

SUS CORUPȚIA... CA SĂ AIBĂ DE UNDE CĂDEA!

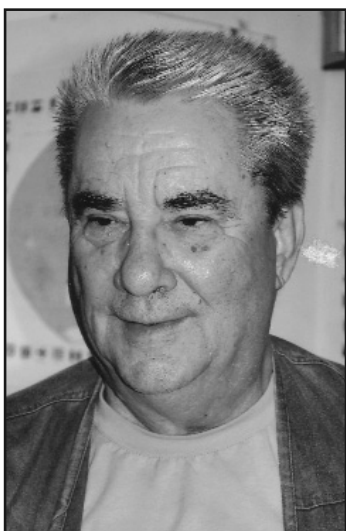
Corin Bianu

Așa cum pe vremea comunismului atotbiruitor,
În conflictul de clasă cu burghezo-moșierimea,
Odraslele ilegaliștilor români
Plecau degrabă în Occident și... se stabileau acolo,
"Ca să lupte împotriva capitalismului, din interior",
Tot la fel în prezent, pe aceleași meleaguri ale noastre,
Lupta cu monstruoasa corupție îmbracă și ea forme originale, tipic românești,
În care,
Cei chemați s-o stârpească, cu intransigență revoluționară,
O cultivă mai întâi atent, începând de la ei înșiși,
Făcând-o tot mai mare și suind-o cât mai sus,
Pentru ca, ajunsă la înălțimi amețitoare,
Să cadă singură și să se facă țandări pe pământ!

Cei mai vârstnici dintre noi, cei de-acum, Toți, supraviețuitori ai holocaustului corupției și corupților,
Ne-aducem aminte, cum se mai minunau, Ce de multe pensii de ilegaliști și de urmași de ilegaliști,
Dădea la vremea aceea, proaspătul stat comunist,
Pentru cele câteva sute de roșii revoluționari (în majoritate, de import),
Adunând asiduu între defuncții cu drepturi postume
Și pe cei ce luptaseră din întunericul dughenelor
Cu monstruoasa coaliție burghezo-moșierească,
Vânzându-le bocanci muncitorilor exploatați,
Iar regimul suporta cu mândrie greutatea alocațiilor
(Puse pe umerii oamenilor muncii, egali între ei),
Numai și numai ca să vadă și cei nelămuriți

încă
Ce solidă bază de masă avusese comunismul în România!
Urmașii urmașilor de ilegaliști din regimul post-comunist,
Ce n-au avut norocul să ajungă la lupta împotriva capitalismului
Începând din interiorul fief-ului occidental,
Au preluat marea teză și - adaptând-o din mers, creator,
I-au îndreptat inoxidabilul tăis revoluționar împotriva corupției și-a corupților,
Începând - tot ca exemplu personal - cu auto sacrificiul!
Cu cât s-au întetit protestele împotriva corupților și-a corupției,
Cu atât mai vârtos a fost ea alimentată și înălțată,
Spre a se prăbuși de-acolo de sus,
De se prefăcu până jos, într-o fericire națională,
Cu toți corupții transformați în mielusei, îmbrăcați adică, cu pielea de oaie peste blana de lup!...

Despre democrație, într-o exprimare simplă

Nicu Tănase

Simplu și profund totodată, despre individ, mulțime și democrație, Petre Țuțea a spus vorbe memorabile, strânse, împreună cu alte sute de asemenea vorbe, într-un buchet neprețuit, de dl. Gabriel Liiceanu în cartea "322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea" (Antologiile Humanitas, București, 1997).

Vorbește, Petre Țuțea : "...Eu, în materie de democrație, nu am nici o părere personală. Mă bizui pe doi gânditori clasici. Pe Platon și pe Aristotel. Platon susține că sunt trei forme de guvernământ degenerate : tirania, oligarhia și democrația. Aristotel spune că democrația

este sistemul în care fiecare face ce vrea. Și eu am spus: după cum se vede... Deci democrația e sistemul social în care face fiecare ce vrea și n care numărul înlocuiește calitatea... Triumful cantității împotriva calității.

Apoi, cu bonomia sa de neuitat, contrazicându-se, arătând că și el face „ce vrea”, Petre Țuțea, își exprimă părerea zicând: „... nu pot să rămân indiferent la incapacitatea democrației de a asigura selecțiunea naturală a valorilor. Democrații gândesc corpul social aritmetizat: numără capetele toate și unde e majoritate, hai la putere. Sufragiul turmei!

Aste e părerea mea despre democrație...

În democrație, numai întâmplarea naște un mare șef... Partea proastă este că oamenii de excepție pot ajunge captivi în cirezile democrației... uneori, un individ ajunge să influențeze foarte mult asupra maselor. Aceștia sunt aleșii. Istoria este făcută de aleși."

Până anul acesta, când „un individ ajunge să influențeze foarte mult asupra maselor”, prin condamnarea comunismului în Parlamentul României, sintagma „revoluția anticomunistă din decembrie 1989” devenise jenantă și era

exprimată doar ca un trist eufemism.

Se spunea pe la toate colțurile că în decembrie 1989 a fost, nu o revoluție anticomunistă ci o lovitură de stat. Dată de cei din liniile doi, trei etc, ale regimului, împotriva conducătorilor pe care i-au și executat și căroră le-au și luat repede locul, într-o altă democrație, "originală", decât democrația socialistă de sorginte bolșevică, în care puteau și ei, în sfârșit "să facă ce vor".

După cum s-a văzut și după cum se vede, vorba lui Petre Țuțea.

În fond, aceleași viespi comuniste strânse într-un cuib democratic "original", sub oblăduirea „mătcii”, Ion Iliescu.

Acest viespar a fost spart de condamnarea în Parlament a comunismului, act istoric realizat de Traian Băsescu, Președintele României la cererea îndreptățită a societății civile și care, printre altele, a făcut ca acum să se vorbească îndreptățit de revoluția anticomunistă din decembrie 1989.

Trebuia să fie așa, „pentru ca ieșirea din comunism să fie fapt împlinit sub toate aspectele”.

Septembrie

Cocorii sunt pe cerul Toamnei,
Ultime flori, pentru târziu,
Ca rândurile ce le scriu,
Plecate-i în uitare, Doamnei.
De multe ori mă întâlnesc,
Pe străzi, cu chipuri obosite.
De timp și deznădejde pustiite.
Și-ncerc necazul vieții să-l ghicesc.
Prietenii, și ei, acum sunt duși,
Și berea, pâinea caldă, s-au schimbat.

Castelul fericirii ce-am visat,
E părăsit de regi și de supuși.
Stau și privesc spre seară,
Cerule blând.
Seninul pur, ca lacrima îl simt,
Sau la o cupă de perfid absint,
Și nu mai am nici suflet și nici gând.

Iubirea, la apus, ce este oare?
Din tot ce-n viață gând frumos a fost,
Nimic nu mai găsește-n inimi rost,
Când Toamna cere păsării să zboare.

Nicu Tănase

Mihai Merticaru

Victoria Milescu

Născută la 18.12.1952 în municipiul Brăila, poeta Victoria Milescu, licențiată a Facultății de Filologie, Universitatea București, secția română – engleză, a desfășurat o activitate publicistică de invidiat și este autoarea unui număr impresionant de volume: *Welcome December / Bun venit, Decembrie* (ediție bilingvă, română - engleză) 1994; *Șlefuitorul de lacrimi*, 1995; *Izbândă furată*, 1995; *Inimă de iepure*, 1998; *Arleziana*, 2000; *Zâmbet de tigr*, 2001; *Ecoul clipei*, 2003; *Flacăra nevăzută / Lăthatatlan Lâng* (ediție bilingvă română-maghiară) 2008, la care se adaugă alte cărți pentru copii: *Cartea cu surprize*; *Cine l-a salvat pe Murdărel*, 1995; *Abecedarghicitoare*; *Dicționar-ghicitoare*, 1998; *Lacrima de cristal*; *Găsește rima*, 2000 *Animalele mele dragi*, 2006, precum și numeroase traduceri din limba engleză.

Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, membră a asociației UNESCO „Iulia Hașdeu”, membră ASLA, Oradea, membră a Academiei Interferențelor Internaționale, Fundația „Paul Polidor”.

În cursul anului 2008, Editura Dominor îi publică volumul *Conspirații celeste*, care beneficiază de o elogioasă prefată semnată de Florentin Popescu, din care reținem o singură frază edificatoare: „Fără îndoială, Victoria Milescu este o poetă cu mult mai importantă decât unele gloriole ale momentului, elogiare prin reviste, iar volumul acesta o dovedește încă o dată”.

Suntem și nu suntem de acord cu această informație, deoarece un poet nu se compară cu altul/alții, ci numai cu el însuși.

Nu putem să nu consemnăm și o apreciere proaspătă făcută de Emanuela Ilie în revista *Poezia*, toamnă, 2008. „... poeta se validează drept posesoarea unui destin de excepție, în care in-

Dragos(moar)tea printre fulgere și ruine

cumbă un destin poetic pe măsură”.

Aprecieri asemănătoare formulează mulți alți comentatori iluștri ai operei sale: Romul Munteanu, Gheorghe Tomozei, Radu Cârnci, Geo Vasile, Octavian Soviany, Radu Voinescu, Constantin Abăluță, Mariana Filimon, Ioan Țepelea, Constantin Cubleşan, Valeria Manta Tăicuțu, Monica Mureșan, Lucia Olaru Nenati ș.a.

Fără a ne lăsa impresionați de avalanșele de superlative ale celor sus menționați, ci doar de siguranța expresiei, claritatea rostirii și acuitatea percepțiilor din textele sale, vom începe prin a spune că poemele Victoriei Milescu evidențiază un timbru liric de o surprinzătoare prospețime, spontaneitate și vitalitate. Oscilând între sacru și profan, poeta dezvăluie o sensibilitate autentică, aptă să prelucraze trăirile metafizice și tot ceea ce înseamnă suferință ivită din prea multă dragoste: „îngerul aerului / scutură sângele / dintr-un pom înflorit”, „zilele frumoase au gustul și mirosul / vârstei de aur a durerii”, „las în urmă izbânzi / iubiri mistuind până la măduvă”, „zac în ploaie sub stropi / toropiți de iubire și durere”, „astăzi el pleacă / devenind durere”, „trecutul arde/ ca o rană adâncă”.

Universul liric al V.M. este împânzit de câteva obsesii, reprezentând eternele teme ale poeziei: Dumnezeu, iubirea, viața, moartea, lacrima, fulgerul, arborele, muntele, aerul, pâinea, îngerii, pustiul, ploaia, singurătatea, veșnicia ș.a.

După cum se știe, aerul și muntele sunt simboluri ale ascensionalității permanente, comunicând cu azurul, cu divinitatea. Apa, element primordial, este matricea vieții, dar și a morții, iar arborele, care face legătura dintre pământ și cer, este simbol al reînvierii, al eternității. Alături de acestea, revin obsedant simbolurile candorii: zborul, pasărea, floarea, albul, roua ș.a. Neîndoielnic, năzuința spre puritate constituie una din tendințele fundamentale ale volumului.

În aceeași măsură, culoarea roșie („buchet de flori roșii”) alături de variantele sale (rubinul, sângele, focul, fulgerul) reprez-

intă culoarea vieții, a energiilor și forțelor creatoare, a pasiunilor puternice, a dragostei mistuitoare: „plămânul meu de rubin”, „sângele dulce al amintirii”, „focul de oase”, „săgeata de foc”, „n-am reușit să fiu focul / mistuind marea”.

După cum se vede, Victoria Milescu îmbină armonios substanța unei culturi temeinic asimilate cu o sensibilitate proprie, privind lumea cu înțelepciunea filosofului convins de antinomiile acesteia. Antiteza, paradoxul și oximoronul (dezastrul cel bun, măreția slăbiciunii, povara blândeții – trei titluri de poeme) sunt procedeele predilecte ale acestei poete, care reușește să găsească un numitor comun contrariilor: eternul și efemerul, frumosul și urâtul, fericirea și tristețea, viața și moartea, toate acestea împletindu-se într-o cunună de mistere.

Familiarizată cu principiile filosofiei ZEN, poeta – care a scris și haiku-uri – știe că, pentru a înțelege realitatea în integralitatea ei, trebuie percepută atât partea luminoasă, cât și cea întunecată a acesteia. A alege doar unul din cei doi termeni ai binomului înseamnă a te mulțumi cu jumătăți de măsură, iar poeta vrea să admire și partea nevăzută a lumii.

Viața și moartea sunt cele două fețe nevăzute ale medaliei, una neputând exista fără cealaltă. Pentru V.M. viața înseamnă, în primul rând, dragoste, de aceea dragos(moar)tea se întrepătrund, fiecare extrăgându-și sevele din extazul celeilalte, soarele zilei se îmbrățișează cu luceafărul nopții, poetizarea fiind investită astfel cu virtuțile unui act cosmogonic ce transmite ecoul unei nobile și pustiitoare suferințe. Două titluri (*Zbor cu aripa tăiată* și *Viața ca un ecou al morții*) ilustrează din plin această idee transfigurată în imagini sugestive, presărate în întregul volum: „binevenit ești tu, sunet al morții”, „odihna cea mare e spre binele meu”, „Dumnezeu și moartea îmi caută de grijă”, „trup de viață și moarte”, „vino să inventăm moartea”, „a muri este tot / un fel de a scrie poeme”, „capcana vieții, capcana iubirii... / purtându-ne spre necunoscutul / știut doar de tine”.

În majoritatea poemelor se în-

trezărește efigia morții, transfigurată prin culoarea predominantă, negrul: „cine se va arunca primul în valul negru”, „nimic nu se clintea / în steaua neagră”, „întunericul ca o lavă / inundând galaxiile”, „picură sânge negru / însemnând calea”, „vântul ia chipul tău / lovind de pereți fereștrele nopții”, „aerul ca un giulgiu lunecând / pe trupul gol al zilei”.

Erosul, care generează o intensitate a trăirii, se nutrește și din clar-obscurul amintirii aflate într-un echilibru instabil cu umbra rece a morții: „dacă nu vom iubi / nu vom ști cum e moartea”, „moartea învață să tragă cortina / să încuie ușile / să stingă lumina”, „Nu știu ce e frumusețea / dar chipul tău / îmi amintește de ea”, „las în urmă izbânzi / iubiri mustind până la măduvă”, „viața... soarbe sângele dulce al amintirii”.

Poeta excelează în arta sugestiei evanescente, în conturarea pastelului interior, fiind posesoarea unui lirism de esențe tari care cultivă îndeosebi diafanul și suavul. Pentru V.M. scrisul reprezintă o continuă comunicare cu divinitatea, ridicarea la acest nivel presupunând o mare intensitate a trăirii prin iubire: „sunt încă proprietatea lui Dumnezeu”, „sunt preferata lui Dumnezeu”, „am iubit fără limită și fără discernământ / dar poate că aceasta este o vină / pe care Tu, Doamne, / nu o tolerezi, dar mai ales nu accepți / că pe mine nu m-am iubit deloc / risipindu-mă, risipindu-Te”.

Apelând la o imagistică a suavităților care exprimă deschiderea sufletului spre sacralitate, în lirica Victoriei Milescu se țes, ca într-o pânză a Penelopei, elemente terestre și supratereștre, dezmărginindu-se astfel limitatul, direcționându-se discret propensiunea spre hieratic: „prin odaie trece râul / cu resturi de echipaj stelar”, „trec prin lumea care încă / trimite corăbii pentru hrana zeilor”, „un pian printre nori / va cânta pentru inocenți”, „voiam să merg pe strada / pe care odată a mers Dumnezeu”, „a rămas doar o lacrimă / dintr-un potop / dintr-o ploaie / cu delfini de agat / călăriți de îngeri cu sulite”.

Ambiționându-se să capteze tot ce e etern în efemer, Victoria Milescu scrie o poezie izvorâtă din candoare și fragilitate, din bucurii și regrete, din visare și resemnare, din nostalgie și elan metafizic, manifestându-se ca o voce lirică din ce în ce mai pregnantă în peisajul poeziei noastre contemporane.

Caet liric 1965

Ion Iancu Vale

În Bucureștiul de altă dată, mai precis prin 1965, apărea un „Caet liric” care avea ca subtitlu „Culegere de poezii din creația cercurilor literare din capitală”. Cartea cuprindea producții poetice ale unor tineri poeți (55 la număr) care toți aveau pe atunci un numitor comun: erau niște iluștri necunoscuți, care băteau plini de speranță la poarta afirmării.

Timpul a lucrat, cum numai el știe să o facă asupra destinului literar al fiecăruia, unii ajungând mari nume literare, alții părăsind tagma, iar unii continuând să scrie, subjugăți încă de patima celestă a poeziei. Iată și câteva nume din galeria amintitului „caet liric”: George Anca, Grigore Arbore, Constanța Buzea, Mona Iuga, Mircea Ciobanu, Iosif Naghiu, Nicolae Neagu, Gabriela Melinescu, Gheorghe Palel, Adrian Păunescu, Tudor Opriș, Ileana Raman.

Vom prezenta mai jos, fără alte comentarii, trei poeți din acel „caet” celebru și nostalgic „caet” cu debutanți.

Grigore Arbore

Falsă întoarcere

Vă recunosc în toate voi, blânzi nori ai văzduhului,
Case scunde, croite în pieptul galbenelor dealuri,
Nuiiele oprite lângă scoarța ulmilor
Unde începea altă lume cu gard împletit
De înjurăturile vecinului.

...Trupul plâpând urmărea copacii în sus.
Era o exasperare copilăroasă de sunete
Cu fluturi dansatori și păpădii fugare,
Închipuind joaca zăpezilor prin

Nicolae Neagu

Inima

(Lecția de anatomie)

Frunză...

Contur naiv
În coapsele arborilor,
În plasma nestatornică a nisipului...

Clopotul
Celor patru mii de lovituri dintr-o oră,
Al celor o sută de mii dintr-o zi,
Al celor câteva miliarde dintr-o viață
Chemând prin artere
Fluvii fiebinți de profir...

Grădinarul
Aproape neștiut
Din adânc,
Irigând

Georghe Palel

Omul

Ce frumusețe ar avea pădurea,
De n-ar fi omul să o privească?
Ce frumusețe ar avea munții,
De n-ar fi omul să-i îndrăgească?

Ce majestate ar avea fluviile,
De n-ar fi omul, să le supună?
Ce farmec oare, ar avea noaptea,
De n-ar fi omul sub clar de lună?

Ce chemări, ar avea înălțimea,

Fumegoasele sălcii.
Spune-mi tuvântule, unde rămâne blondul,
Surâs, șovăielnicul pas care
Urmărea goana străpungătoare a săniilor
Pe cărările hărțuite
De spatele viscolului.

Cine vă cheamă? Eu nu. Poate doar
Pașii înăbușiți ai tatei se aud scăpărând
Pe vechile pietre ale curții,
Scandând șchiopătat lângă vânt
Sfârșitul luptelor.

Fetele

Au plecat flăcăii în bătaia zorilor către păduri.

Umerii purtători
De piramide,
De grădini suspendate
Și de-abrupte baraje.

Muntele

Pretutindeni sunt munți:
În jur
În clipe,
În oameni

Smulgându-se din văi
Brazii s-au mutat sus
Mai aproape
De răsăritul soarelui
Și-al lunii,
Dar orașul
- încă la vârsta cărămizii roșii -
crește aici
asemeni bazaltului fluid
din adâncuri.

Cineva spune că aici

De n-ar fi omul să o înfrunte?
Cât de frumoasă ar mai fi marea,
De n-ar fi omul, în larg să se-avânte?

Și ce frumuseți ar avea universul,
Fără de ascuțișul minții omenești?
Totul fără OM și-ar stagna mersul,
Ar fi noapte eternă, sub zdrențe cerești.

Dimineața de vară

Omul a apărut pe fundalul cerului de noapte,
Crescând din zenit printre fluturi de stele,

Fetele i-au urmărit din uși,
Închipuind între degete covoare de nuntă
Din firele legănate de iarbă.

Vor asculta în văzduh topoarele răvășind
Aerul înstelat dintre stejarii de sus
Până când răsăritul lunii va aduce dorul
De bărbatul plecat acolo de unde seara
Coboară răsucite vânturile.

Apoi va fi o pace mare și stelele,
Pocnind pe acoperișuri, vor lăsa să alunece
De-a lungul ferestrelor umbrele celor plecați cu sărutul
Până când soarele le va căuta urmele
Pe care le-au însoțit
Visele de azi noapte.

Și pietrele sunt fiebinți,
Căci mâinile își dăruie căldura
O dată cu desprinderea de ele.

Ca într-o perspectivă cu statui
Muntele are acum
În minte chipuri
Neted tăiate-n roca aspră,
În zăpezi
Și-n arbori.
Numai apele se mai rostsogolesc încă
Printre cuțitele stâncilor
Sângerându-și răcoarea
Și păstrăvii
Lucii.

De la o vreme
Muntele se cizelează pe dinăuntru,
Deschizând
Scânteietoare ținuturi
Subterane
Râului,
Devenind minereu curgător
Și amplă rotire...

Și odată cu venirea lui se făcu lumină
Și soarele se apropia de răsărit, înroșind
Câmpia-nfrățiță, întinsă-ntre-zările grele...

Mâinile omului ieșeau ritmic din întuneric,
Și se îndreptau spre lumină crescând,
Apoi din nou intrau în umbra corpului,
O dată cu răsăritul, în câmpie se vedea
omul venind.

În imensitatea naturii el trecea o dată cu foșnetul
În ritmul cântecelor lanurilor,
Și holda era înaltă cât dânsul
Și spicul, cât umbrele palmelor.

Marian Stere

Fără număr, fără număr...

Da, Ceaușescu mai trăiește încă...
Mă uit în jurul meu și mă-nfior
Cum porcii hămesiți, puhavi de brâncă,
Vorbesc și astăzi la televizor...

Tovarăși, activiști, securitate,
Ne dau și legi, cu cărămida-n piept,
Noi îi hrănim, tot noi i-am dus în spate,
Poporul-i cocoșat – așa e drept !

Iar alții-ostentativi, au miliarde
Ce eu nu pot să strâng în zece vieți !
Temute beizadele strânse-n hoarde
De nesimțiți, tâmpiți și-analfabeți...

Ți-e frică să n-atingi pe eu-știu-cine,
Că are și pistol, cu gloanțe-n el,
El știe doar că funcționează bine,
Și-l mai descarcă-n câte-un orașel...

Vezi toți netoții cum stau în palate,
Dar oamenii bolnavi la farmacii...
Ne bucuram că este libertate:

Da, este liber: violați copii !!!

Au ceafa lată, ghiul-uri și podoabe,
Și lângă cazier, au drept de vot,
La pușcărie stau vreo două babe,
Justiția ne-o trage peste bot...

Sărac popor, mult pedepsit în veacuri,
Speranța o mai ai în Dumnezeu...
Dar El nu se ocupă de atacuri,
Doar omul Îl hulește cu tupeu...

Te uiți neputincios cum secătura
Zâmbește și te-ndeamnă să votezi...
La patru ani îți linge bătătura,
Îți dă pomeni din banii tăi... și-l crezi !

Politicieni cu suflete de stâncă,
Știu, nu vă pasă dacă am să mor...
Văd: Ceaușescu mai trăiește încă...
Mă uit în jurul meu și mă-nfior...

Îmi pare rău de tine, Românie

Îmi pare rău de tine, Românie,
Că iar nu are cin' să te conducă...

Mă-ntreb: respiri, tu mai ești vie,
Sau tot aștepți la groapă să te ducă ?

E vie lupta pentru Sfântul Scaun
Și vie este și demagogia,
Mai vezi câte o nimfă sau vreun faun
Ce face shopping cu democrația...

E tristă baba Leana, stând în poartă
Tot comentând că pensia e mică...
Vorba lui Goga: munții aur poartă,
Dar nu putem să-l scoatem, că ni-i frică...

E trist și nea Vasile, croitorul,
Că nimeni nu mai vrea acum costum,
E plină piața second hand și-oborul,
Ba stau și adidasî expuși la drum...

Că au murit copii, s-au dus familii
Să îl alunge-n iad pe Ceaușescu
Cei ce-au rămas au devenit umilii
Acelora ce tot se termină în – escu

Dar ce le pasă, ei au la buzunare,
Și nu-i interesează ce-i o mie
De euro sau RON... ce rău îmi pare...
Îmi pare rău de tine, Românie...

Pentru prima dată,

Sărbătorirea vinului la Mangalia

Mangalia nu este o stațiune climaterică permanentă, precum Sinaia, Predeal etc. Cu toate acestea, sfârșitul sezonului estival nu înseamnă aici, așa cum s-ar credea și „înghețarea” oricărei activități literar-artistice și recreative. Acest fapt îl dovedește recenta acțiune derulată în vechiul oraș portuar. Astfel, Primăria Municipiului Mangalia, în frunte cu primul ei edil, Mihai Claudiu Tusac, pe data de 8-9 noiembrie 2008, a organizat prima ediție a sărbătorii vinului dobrogean dedicată promovării vinurilor dobrogene, dar și a vinurilor din alte podgorii românești, notorii.

Manifestarea nu a însemnat însă doar un prilej laic de agrement, ea fiind dedicată și sărbătorii religioase a sfinților arhangheli Mihail și Gavril.

Printre invitații de marcă a acestui dublu eveniment s-au aflat: președintele Consiliului Județean, Nicușor Costanțescu, împreună cu vicepreședinții Cristian Dărie și Cristinel Dragomir, candidatul PSD la Senat Nicolae Moga, candidatul PSD la Camera Deputaților Mircea Stănescu, consilieri județeni și locali. Au fost prezente și alte multe personalități culturale locale și județene care împreună cu un numeros public au dat momentului o notă de voie bună, mai ales că s-a produs aici și o serie de reprezentanți ai muzicii noastre populare. Au concertat Laura Haidău, Oltița Todirica, Nicu Chiriță, Florea Tănăsescu, Ion Drăgan, membrii ansablului folcloric „Perinița Prahovei”, fanfara „Prahova” din Ploiești etc.

În contextul evenimentului au mai fost prezente, expunându-și mărcile marii producători de vinuri Fruvimed, Tohani, Jidvei, Valea Călugărească, Petroasele, Vincon Vrancea, Rovit, Casa Vinului „Doctor Pușcă” și alții, lucru ce conferă acțiunii de la Mangalia o anvergură deja națională.

Cum era și normal „violeta întâi” în

acest, concert autumnal de reverie și frumos a fost însăși primarul Mihai Tusac, care a dialogat cu mulți din cei prezenți, a făcut tradiționalele urări cu ocazia sărbătorii creștin ortodoxe a sfinților arhangheli Mihail și Gavril și s-a prins alături de concetățenii săi într-o horă românească.

Finalul a constat în masa colectivă, asortată cu preparate, culinare și nu se putea altfel, cu vinuri bune românești.

Suntem siguri că inedita manifestare de la Mangalia este doar un început, ea prefigurând, în timp, o importantă și agreabilă tradiție românească. AVE!

**Florin Vârlan Neamțu
Ion Iancu Vale**

Noutăți editoriale

Titlu: Aplecarea trestiei

Autor: Henri Zalis

Editura: Bibliotheca

Colecția: Eseu

Format: 13/20 cm., 192 de pagini

Cartea se constituie într-o lucrare cu viu caracter evocator-memorialistic, dedicată în principal câtorva reviste de mare tradiție culturală: Contemporanul, Viața românească, Gazeta literară, Tânărul scriitor ș.a. intrate în magia anilor din urmă. Prezența autorului – criticul și istoricul literar Henri Zalis – în paginile numitelor publicații deschide capitole din perimetrul

motivului enunțat, cel al afirmărilor noastre literare ale deceniilor din urmă. Sunt, de-a lungul celor 192 de pagini, portrete și siluete din perspectiva destinului lor scriitoricesc, pe măsura dimensiunilor lor de personalitate. E vorba de nume repute precum: Nicolae Breban, Radu Bouréanu, Al. Phillippide, Nicolae Labiș, Iosif Sava ș.a.

Interesul ridicat al fiecărui capitol are în vedere referiri la aportul acestor scriitori la valori de umanitate românească. Acest excurs surprins în aliajul dintre epic și anecdotic trebuie citit direct și fâțiș, fiindcă el

oferă studenților, viitori literați, o imagine de viață suprapusă peste aceea achiziționată din istorii literare, monografii sau comentarii, contribuind decisiv la apropierea de studiul aprofundat, într-o manieră adesea eludată de manuale.

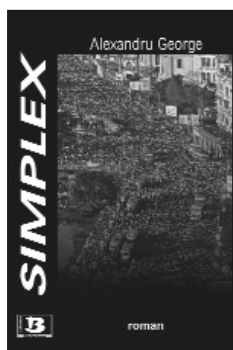
Titlu: Simplex

Autor: Alexandru George

Editura: Bibliotheca

Colecția: Proză contemporană

Format: 13/20 cm., 132 de pagini

Ultimul roman al lui Alexandru George este o carte scrisă aproape accidental din obligația pe care el a simțit-o de a dezvălui, după propria-i mărturisire, o crimă îngrozitoare, de o specie totuși rară, chiar în timpul comunismului. Faptele trăite de autor printr-o întâmplare, de-abia acum sunt exploatate literar, într-un alt stil decât în celelalte romane și scrieri în proză. Stilul

este altul, ca și intenția artistică. A făcut-o ca o datorie față de eroii prinși în care și nu pentru participarea lui ca martor întâmplător la un accident petrecut pe la începutul anilor '60.

Titlu: De la clasici la contemporani

Autor: Tudor Cristea

Editura: Bibliotheca

Colecția: Biblioteca Societății Scriitorilor Târgovișteni – 7

Format: 13/20 cm., 352 de pagini

Cartea de față are (ca miză) temeritatea de a așeza alături scriitori importanți din trecut sau din prezent și de a plasa printre ei și câțiva autori dâmbovițeni de astăzi, integrați sau nu grupării constituite în jurul revistei „Litere” sau în cadrul Societății Scriitorilor Târgovișteni. Principiul ce guvernează această logodnă (care sper să nu fie o mezaianță) este unul al obiectivității, al măsurii și al raportării

oricărei lucrări și oricărui autor la aceeași scară valorică. Am scris și încerc să scriu fără parti-pris-uri locale, dar și fără complexe provinciale, conform încredințării că nu există decât o singură literatură română, car că ea se poate face (atunci când se face) oriunde. Dacă am reușit sau nu să păstrez dreapta măsură, va decide cititorul.

Climare literare

Colegiul redacțional

ION IANCU VALE
director fondator

SEBASTIAN DRĂGAN
membru fondator

MIRCEA COTÂRȚĂ
membru fondator

Redacția

Redactor șef
GRIGORE GRIGORE

Redactor șef adjunct
ROMULUS GANDY GEORGESCU
GHEORGHE PALEL

Seniori editori
TUDOR CRISTEA, VICTOR PETRESCU,
MIHAIL STAN, VASILE BARBU (SERBIA),
VICTOR STEROM, FLORIAN COPCEA,
FLORIAN SMARANDACHE (SUA),
AL. FLORIN ȚENE

Birouri redacționale

România

Cluj-Napoca:

GAVRIL MOISA, EMIL
PERȘA, VALERI
TODERICI

Bistrița-Năsăud:

ANA ZEGREAN

București:

ADRIAN
GEORGESCU, IULIAN
NUȚĂ

Bușteni:

DANA DOGARU,
ADRIAN LEVI
GEORGESCU

Drobeta Turnu-Severin:

RODICA LICSAI,
IONICA DĂGĂDIȚĂ

Hunedoara:

RAISA BOIANGIU

Mangalia:

IONEL DUMITRESCU, FLORIN

VÂRLAN-NEAMȚU

Oradea:

NICOLAE IȘTOC, AURORA
PORDEA

Ploiești:

LUCIAN GRUIA,
EMANOIL TOMA

Titu:

GHEORGHE IONIȚĂ,
ALEX VÂLCU

Târgoviște:

LUCIAN CONSTANTIN,
RĂZVAN DAVIDESCU,
BOGDAN DIDESCU, ALEXANDRINA
DINU, PETRE L. DRĂGUȚOIU,
FLOREA TURIAC, IOAN VIȘAN

Alte țări

Canada:

VIRGINIA MATEIAȘ

Danemarca

DIMITRIE GRAMA

Franța:

CORNELIA MEDELEAN

Italia:

GABRIELA CIOBANU,
OLIMPIA Danci

Serbia:

GLIGOR POPI,
IONEL STOIT

S.U.A.:

CLAUDIA SEREA,
ALINA MASTAN,
IOAN NICOARĂ,
VERONICA STRUJAN

Ucraina:

EUGENIA BĂLAN
CIOCOBOC, SILVIA
CABA CHIVIREAC

Adresa redacției:

Aleea Arcașilor, bl. 36,
sc. B, ap. 23

Telefon

0722 702 578, 0741 732 122

E-mail

ioniancuvale@yahoo.com

ISSN
1843-035X

Răspunderea
deontologică
a materialelor
publicate aparține
exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare

DEVSOFT

Telefon

0727 800 002

E-mail

devsoft.ro@gmail.com

Florin-Lucian Dragoș
Comșa-Emanuel Bârligă

Revista **Climare Literare**
apare cu sprijinul financiar al
S.C. Maco Prodimpex S.R.L.

producător de uși metalice
pentru locuințe.
Pantilimon-București

Președinte,
Marcel Ursu

Gardă la cuvânt

Ceea ce îi conferă energia trăirii zilnice sunt sentimentele de iubire și căutare continuă în toate dimensiunile realității concrete sau virtuale. Suferința își are și ea locul bine stabilit în viața poetului care primește mesaje de la Dumnezeu și care își asumă toate fațetele personalității sale, chiar dacă acestea pot părea stranii sau chiar morbide. Pentru că dincolo de comunicare, dincolo de vânătoreea cuvintelor menite să încremenească pe hârtie sentimente și idei, Ionuț Caragea răscolește febril, în căutarea punții care să unească sufletul omului cu divinul.

(Virginia Mateiaș)

„Scrie parcă neavând în vedere canoane și reguli, ci mai mult dorința de a se confesa, de a „spune”, de a ieși din capcana amintirilor. Scrie, spune el, ca „să mă dau afară/ din suflet”. Marcat evident de ce înseamnă internetul, scrie o poezie care pare a se situa undeva în vecinătate cu nihilismul/ latura „prognostic/ profetică”, tipice generației world wide web, simțind

poezia ca „un download ceresc”, dar și ancorat cu sufletul în teluric – care înseamnă și acasă, mama, femeia, dragostea.

Prin sinceritatea versului, emoția, curajul de a spune ce gândește, Ionuț Caragea, donator universal de cuvinte, iubiri, trăiri și visuri, are reale șanse ca dorința de a se regăsi în poezie să îi fie împlinită.

(Marius Chelaru)

Ionuț Caragea este vicepreședinte al Asociației Scriitorilor de limbă română din Quebec. Este un poet insolit și de real talent supranumit „poetul născut pe Google”, rugbist profesionist, instructor sportiv, fondator al cenaclului „Prietenii poeziei” și trăitor la Montreal, Canada.

Cel mai important reper existențial al său este însă, faptul că rămâne un român adevărat oriunde s-ar afla.

Vom mai vorbi despre personalitatea lui.

I.I.V.

poetul de pe Google

Picnic la marginea drumului

venim de departe
fiecare din direcții opuse
și facem picnic la marginea drumului
îți prezint credincioasa mea umbră
îmi prezinți nevăzuții tăi îngeri
îți scoti desaga cu prescură
îmi scot inima din piept
și o privesc în palmele tale
cum bate cum bate
toate drumurile
duc la răstignirea pe cruce
plecăm mai departe
fiecare în direcții opuse
tu te ridici la cer
eu mă cobor în pământ
așteptând învierea

pe crucea mea se răstignește
prezentul

pe crucea ta se răstignește
iubirea

Pasari la cap

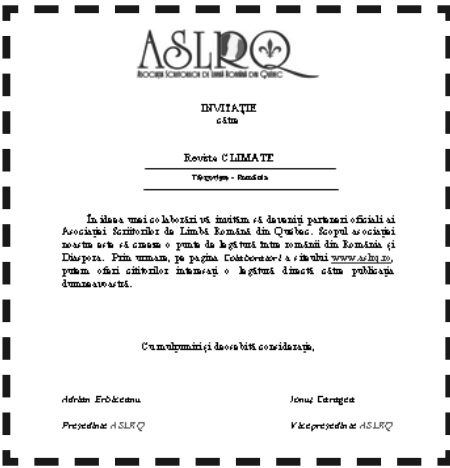
uneori dragostea te lovește ca un bumerang
în moalele capului
exact atunci când sperai să prinzi
pasărea-n zbor
alteori îți înfige ghearele-n ochi
și-ți ciopârțește ficatul
vezi tu
în înaltul cerului sunt doar păsări de pradă
așa că mai bine stai cu capu-n

pământ
și le privești doar umbrele
rotindu-se-n jurul tău
ca într-o horă
a morții

Lui Eminescu

ne priveam amândoi într-un lac de cleștar,
sălciile suspinau la maluri,
aș mai plânge din nou dar ar fi în zadar,
te-am pierdut printre ani -
printre valuri.
ne odihneam regăsiți sub teiul bătrân,
din flori îți împleteam o cunună,
flori muritoare - nemuritoare rămân
sus pe cer – și Luceafăr și Lună.

lacrimi se alunecă șuvoi pe obraz,
amintindu-mi de întâiul sărut,
inima freamătă de atâta necaz,
noi te-am pierdut, te-am pierdut, te-am pierdut.

remember

Adrian Pancu

Adrian Pancu (stânga),
alături de poetul Ion Iancu Vale

Adrian Pancu atrage atenția prin barba de patriarh, privirea cald înțelegătoare și surâsul hirsut pe care, când și când, îl scapă de sub control. În lume, atitudinea sa este rezervată. Spre deosebire de majoritatea confrăților de breaslă, Adrian Pancu nu se simte prea bine în centrul atenției, cu excepția momentelor în care se află printre prieteni. Și la acest capitol soarta a fost generoasă cu pictorul. Născut la Teiș, unde a crescut îngrijit de bunica dinspre partea mamei, artistul a avut o copilărie atipică. Sentimentul de libertate pare a fi direct proporțional cu cel al

la aceasta școală va începe să studieze pictura cu Marin Petre Constantin, căruia îi va purta un respect permanent. Despre visele și proiectele copilului de atunci nu avem date. Putem doar presupune fascinația pe care culorile și lumea înconjurătoare le exercită asupra lui. Adolescent fiind, pleacă la București, unde studiază tehnica iconografei. Dincolo de modestia care-i caracterizează personalitatea și stilul de viață, Adi Pancu este conștient de valoarea lui ca artist. Dacă ar fi să stabilim o ierarhie a pictorilor dâmbovițeni, am putea spune că Adrian Pancu este printre cei mai buni portretiști, dovedind deopotrivă forță și finețe. Naturile sale statice sunt fixate într-un clasicism sobru, rigid dar temeinic. Adi Pancu lucrează mai mult cu suprafețele imense ale bisericilor decât cu șevaletul. El este pictor de icoane, în primul rând, căci din asta își câștigă existența. În casa pictorului de la Teiș

își duc veacul niște pisoai care găsesc mereu un blid cu mâncare și niște mâini care să le scarpine spinărilor. Generos și aproape mereu dispus să-și ajute prietenii, în măsura în care asta se poate, Pancu zice că „munca este singura mulțumire care nu se duce. El nu este înconjurat doar de ulcele pline cu pensule, ci și de prieteni: adolescenți, adulți, bărbați sau femei. Are ceva rar, poate blândețea sau poate înțelegerea sau poate, pur și simplu, bunătate naturală a unui suflet încercat de la o vârstă prea timpurie. Dincolo de problemele vieții de zi cu zi, Adrian Pancu își consuma existența trecând brusc de la abstenența monahală la o dezlănțuire bahică, de la zbulcium la serenitate, căci omul e alcătuit din contradicții. Îi place sa asculte Radio România Cultural, îl admira pe Cărtărescu și actrițele de la teatrul Tony Bulandra. Umblă cu hainele pătate de vopsele, scrie versuri și înjură tranziția și tot ce ține de îngustimea spiritului. Își iubește soția și se plânge de singurătate, el care are atâtia prieteni. Mai nou, spre uimirea vecinilor, a dărămat gardul de la casă, ca să nu mai coboare din mașină și să deschidă poarta mereu“. Aceste rânduri le-am scris în urma cu trei ani pentru situl www.dambovitane.ro, unde , împreună cu Alexandra Damian și Dan Inoșel am vrut să facem, de bunăvoie și neplătiți de nimeni, o prezentare a artiștilor și a scriitorilor dâmbovițeni. Portretul lui Pancu a rămas neterminat, l-am gasit stocat în memoria computerului astăzi 23 octombrie 2008. Ieri, 22 octombrie s-a împlinit un an de când artistul plastic Adrian Pancu a murit în urma unui cancer de plămâni. Știu că verbele scrise pe hârtie sunt la timpul prezent dar n-am putut folosi alt timp. „Adrian Pancu a trăit la Teiș” nu este o propoziție reală. Adrian Pancu trăiește încă la Teiș prin fiica lui Adriana și prin sufletele prietenilor săi, pe pereții bisericilor pe care cu trudă i-a pictat, în barul lui Neamțu și... și asta este! Pancu a rămas cu noi.

Pagină realizată de
Virginia Mateiaș - Canada